

Taiteen edistämiskeskus
Centret för konstfrämjande
Arts Promotion Centre Finland

Taidetoimikunnat ja lautakunnat 2013 – 2014

– raportti vertaisarvioijille kohdistetusta kyselystä

Sisällys

Tiivistelmä ja johtopäätökset	3
Vastaajat	6
Raportin kulku	7
Vastaukset	8
Nimittäminen toimikunnan/lautakunnan jäseneksi.....	8
<i>Saitko riittävästi tietoa toimikunnan jäsenen tehtävistä siinä yhteydessä kun suostumustasi kysyttiin?</i>	8
<i>Saitko riittävästi ennakkotietoa siitä, mitä toimikunnan/lautakunnan jäsenyys merkitsee apurahan hakemisen kannalta (esteellisyyssasiat)?</i>	9
<i>Pyydetäänkö toimikuntien/lautakuntien jäsen ehdokkaita mielestäsi oikeilta tahoilta?</i>	9
<i>Mikä olisi mielestäsi paras tapa nimittää toimikunta/lautakunta?</i>	10
<i>Mikä olisi mielestäsi sopiva toimikuntien/lautakuntien toimikausien pituus?</i>	10
Toimikuntatyö	10
<i>Koetko että olet voinut vaikuttaa taiteenalanasi kehitykseen?</i>	11
<i>Jos ajattelet odotuksiasi toimikunta/lautakuntatyöstä, miten tyytyväinen/tyytymätön olet?</i>	11
<i>Miten koet asiantuntemuksen välittyneen eteenpäin esimerkiksi viraston johdolle tai opetus- ja kulttuuriministeriölle?</i>	12
<i>Miten mielestäsi kokousten valmistelu on toteutunut?</i>	12
<i>Onko asioiden käsittelyyn varattu riittävästi aikaa?</i>	13
<i>Miten arvioit esittelymenettelyn vaikuttaneen työskentelyyn?*</i>	13
<i>Kuinka monta työpäivää keskimäärin kuukaudessa olet käyttänyt toimikunta/lautakuntatyöhön varsinaisten kokousten lisäksi?</i>	14
<i>Miten koet toimikunta/lautakuntatyön arvostuksen?</i>	15
<i>Miten mielestäsi vuorovaikutus toimikuntien/lautakuntien ja viraston välillä toimii?</i>	16
<i>Miten mielestäsi Taiken ja ministeriön (OKM) välinen työnjako toimii?</i>	17
<i>Miten mielestäsi päätöksenteko tulisi seuraavissa asioissa hoitaa?</i>	18
<i>Pitätkö tarpeellisena eri toimikuntien/lautakuntien yhteisiä tapaamisia?</i>	19
<i>Pitätkö tarpeellisena toimikuntien/lautakuntien puheenjohtajien tapaamisia?</i>	20
<i>Pitätkö tarpeellisena valtion toimikuntien/lautakuntien ja läänintaiteilijoiden välisiä tapaamisia?.....</i>	20
<i>Pitätkö tarpeellisena valtion toimikuntien/lautakuntien ja alueellisten taidetoimikuntien yhteisiä tapaamisia (esim. valtion taidetoimikuntien vierailuja eri alueilla)?</i>	21
<i>Pitätkö tarpeellisena toimikuntien/lautakuntien ja Taideneuvoston välisiä yhteisiä tapaamisia?.....</i>	21
<i>Onko toimikunnallasi/lautakunnallasi ollut mahdollisuus pitää riittävästi kokouksia?</i>	22

Tiedontuotanto ja viestintä	22
<i>Tuottaako Taike mielestäsi riittävästi tietoa ja tausta-aineistoa päätöksenteon pohjaksi?</i>	22
<i>Millaista tietoa kaipaisit?</i>	23
<i>Oletko tutustunut kuluneena vuonna julkaistuun Taiken tutkimukseen taiteilijan asemasta?</i>	23
<i>Kuinka arvioisit edellä mainittua tutkimusta?</i>	24
<i>Tunnetko Cuporen (Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissätiö) tekemää tutkimusta?</i>	25
<i>Mikäli tunnet Cuporen tutkimusta, miten arvioisit sitä?</i>	25
<i>Mistä saat tietoa viraston toiminnasta (päätöksistä, tehtävänkuvista jne.)?</i>	26
<i>Miten Taiken viestintä/tiedotus on palvellut sinua toimikuntatyössäsi?</i>	26
<i>Miten arvioisit seuraavia viestintään/tiedotukseen liittyviä asioita?</i>	27
Taike-uudistus	29
<i>Miten arvioisit Taike-uudistusta edellä mainittujen tavoitteiden kannalta?</i>	29
<i>Jos olet ollut mukana toimikunnassa/lautakunnassa jo ennen Taike-kautta, miten arvioisit uudistuksen jälkeistä aikaa?*</i>	30
<i>Miten Taike-uudistus on arviosi mukaan otettu vastaan kentällä (so. taiteilijoiden keskuudessa)?</i>	30
<i>Millaisena näet Taideneuvoston aseman Taiteen edistämiskeskuksen yhteydessä?</i>	31
<i>Miten Taiteen edistämiskeskusta voisi mielestäsi jatkossa kehittää?</i>	33
<i>Mitä muuta haluat sanoa toimikunta/lautakuntakaudestasi?</i>	33

Tiivistelmä ja johtopäätökset

Marraskuussa 2014 toteutetussa kyselyssä kartoitettiin vastaajien näkemyksiä muun muassa nimittämisen prosessista, toimikuntatyön käytännöistä, vuorovaikutuksesta viraston kanssa sekä Taike-uudistuksesta.

Vastaajien enemmistö (60 %) katsoi saaneensa riittävästi tietoa tullessaan nimitetyksi taidetoimikuntaan/lautakuntaan. Niin ikään enemmistön (65 %) mielestä annettiin riittävästi tietoa siitä, mitä jäsenyys merkitsee apurahan hakemisen kannalta. Edelleen enemmistö vastaajista (61 %) katsoi, että jäsenehdokkaista toimikuntaan pyydetään oikeilta tahoilta. Suurin osa piti myös nykyistä toimikuntien nimittämistä parhaana. Toimikausien parhaana pituutena pidettiin yleisesti (53 %) kolmea vuotta.

Yli puolet (59 %) vastaajista katsoi, että oli pystynyt vaikuttamaan taiteenalan kehitykseen toimikuntatyön kautta, erityisesti tämän koettiin tapahtuneen apurahoja ja avustuksia jakamalla. Odotuksiinsa nähden vastaajien enemmistö (56 %) oli melko tyytyväinen toimikunta/lautakuntatyöhönsä.

Käytännön toimikuntatyön osalta vastaajat olivat suhteellisen tyytyväisiä esimerkiksi kokousvalmistelujen (51 %), asioiden käsittelyajan (65 %) ja riittävän kokousajan (62 %) suhteen. Kielteisiä kommentteja esitet-

tiin pääasiassa työmäärästä ja palkkioiden pienuudesta. Lähes puolet (48 %) vastaajista¹ oli sitä mieltä, että esittelymenettelyyn siirtyminen ei ole juurikaan muuttanut toimikuntatyöskentelyä.

Vertaisarviointityön arvostusta koskevia näkemyksiä kartoitettiin taidehallinnon, taiteen kentän ja julkisuuden osalta. Vastauksissa oli suuria eroja riippuen siitä, edustivatko vastaajat valtion vai alueellista toimikuntaa. Valtion toimikuntien jäsenet kokivat saavansa taidehallinnossa enemmän arvostusta kuin alueellisten jäsenet kun taas julkisuuden arvostuksen osalta arviot olivat päinvastaiset. Taiteen kentän arvostuksen osalta ei ollut eroja, yli puolet vastaajista oli sitä mieltä, että taiteen kentällä toimikuntatyötä arvostetaan ”jonkin verran”. Alueellisten vastaajien kokemuksiin taidehallinnon arvostuksesta ovat todennäköisesti vaikuttaneet syksyn 2014 sopeuttamistoimet, joiden seurauksena kaksi alueellista toimipistettä lakkautettiin². Julkisuuden arvostusta koskevat vastaukset puolestaan kuvastavat muun muassa sitä, miten eri tavoin taidetoimikuntien ja lautakuntien työn uutisointi painottuu alueellisessa ja valtakunnallisessa mediassa. Oletettavasti alueellisen taidetoimikunnan tapahtumat ja tekemiset on ko. alueen mediassa useimmiten uutinen, kun taas valtion taidetoimikuntien toiminnasta uutisoidaan hyvin harvoin.

Toimikuntien ja viraston ja ministeriön välistä vuorovaikutusta kysyttäessä vastauksissa oli runsaasti hajontaa ja vastaajissa oli melko paljon niitä, jotka katsoivat vuorovaikutuksen toimivan yleisesti hyvin, että niitä joiden mielestä se toimi huonosti. Sen sijaan Taiken ja ministeriön välisestä työnjaosta enemmistö (64 %) oli sitä mieltä, ettei osaa sanoa kuinka työnjako toimii. Niin ikään vastaajien enemmistö katsoi, että Taiken tulisi päättää sekä taiteilijaeläkkeistä (69 %), valtakunnallisista kulttuuritapahtumista (66 %) että järjestöjen toiminta-avustuksista (67 %).

Suuri enemmistö vastaajista (useimmissa tapauksissa yli 70 prosenttia) piti tärkeänä vuorovaikutusta eri toimikuntien välillä, toimikuntien ja viraston välillä sekä toimikuntien ja Taideneuvoston välillä. Toivottua vuorovaikutusta on tiedossa, sillä Taideneuvosto järjesti joulukuussa 2014 ensimmäisen taidetoimikuntien puheenjohtajille tarkoitetun tapaamisen ja vastaavia on tulossa myös jatkossa.

Hieman alle puolet (47 %) oli sitä mieltä, että Taike tuottaa riittävästi tietoa ja tausta-aineistoa päätöksenteon pohjaksi. Yleisimmin (65 %) kaivattiin tietoa taiteen rahoituksesta, mutta myös muut tarjotut vaihtoehdot (taiteilijoita koskeva tieto, yleinen taide- ja kulttuuripolitiikka, Taiken tukimuodot) saivat runsaasti kannatusta. Suurin osa vastaajista (63 %) tunsu vuoden 2014 alussa julkaistun ”Taiteilijan asema 2010” – tutkimuksen ja enemmistö katsoi sen antavan olennaista tietoa ja olevan hyödyksi taidepoliittisessa vaikuttamistyössä. Cuporen (Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämisyhtiön) tutkimusta tunnettiin vähemmän, vain kolmannes ilmoitti tuntevansa Cuporen tutkimustyötä. Enemmistö niistä, jotka tutkimusta tunsivat, piti niitä kiinnostavina, monipuolisina, luotettavina ja hyödyllisinä.

Merkittävin toimikuntien ja lautakuntien jäsenten tiedonlähde on kyselyn mukaan erityisasiantuntija (esittelijä), jonka nimesi yli 80 prosenttia vastaajista. Seuraavaksi eniten mainintoja sai Taiken verkkosivusto (59 %).

Enemmistö (79 %) vastaajista katsoi Taiken viestinnän palvelleen toimikuntatyössä hyvin tai keskinkertaisesti. Noin puolet tai yli puolet vastaajista arvioi Taiken tiedotteet ja verkkosivut sekä verkkosivujen apuraosion arvosanalla ”hyvä”.

---

¹ Niistä vastaajista, jotka olivat olleet aikaisemminkin toimikunnan jäseniä.

² Alueellisten toimikuntien määrään sopeuttamistoimilla ei ollut vaikutuksia, sillä niiden määrä (13) on päätetty laissa.

Taike-uudistuksesta³ vastaajista hieman yli puolet (53 %) arvioi, että se on toteutunut jossain määrin tavoitteiden mukaisesti. Enemmistö (54 %) niistä, jotka olivat toimineet ennen Taike-kautta toimikunnassa, katsoi että järjestelmä toimii huonommin kuin ennen.

Taideneuvoston roolia päättäjänä vastaajat pitivät yleisesti tärkeänä (51 % joko samaa tai osittain samaa mieltä), mutta sen tehtäviä pidettiin epäselvinä (69 %). Taideneuvoston ei haluta päättävän apurahoista (57 %), eivätkä vastaajat osanneet ottaa kantaa siihen, pitäisikö Taideneuvoston toimia Taiken hallituksena (53 %).

Kaiken kaikkiaan kyselystä välittyi tarve panostaa Taiken ja taidetoimikuntien toiminnan kehittämiseen ja erityisesti kaikenlaisen vuorovaikutuksen lisäämiseen. Varsinkin avovastauksista välittyi melko kriittisiä näkemyksiä – kiitoksiakaan unohtamatta. Taiken virkamiehet, läänintaiteilijat sekä tiedotus saavat vastaajilta yleisesti ottaen hyvän arvosanan. Niin ikään lähes poikkeuksetta vastaajat arvostavat toimikuntansa/lautakuntansa sisäistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä. Positiivista vastauksissa on myös se, että vastaajat ovat kokeneet vaikuttaneensa taiteenalan kehitykseen vertaisarviointityössään.

Taiken rakennetta ei selvästikään tunneta kovin hyvin ja päätöksentekosuhteet eivät ole kyselyn perusteella selkeät. Tämä edellyttää aktiivisempaa tiedottamista ja kanssakäymistä vertaisarvioijien ja viraston välillä. Erityisesti Taideneuvoston rooli oli jäänyt vieraaksi, eikä sen tehtävää ymmärretty osana nykyistä taidehallintojärjestelmää.

Kyselyn tuloksissa huomio kiinnittyi myös siihen, että alueellisten ja valtion toimikuntien/lautakuntien välillä oli monien kysymysten kohdalla hyvinkin suuria eroja. Tällaisia olivat muun muassa sopiva toimikauden pituus, tyytyväisyys toimikuntakauteen, kokousten riittävyys, Taideneuvoston rooli ja Taike-uudistuksen toimivuus.

Helsingissä 27.2.2015

Paula Karhunen
Erityissuunnittelija

---

³ Taike-uudistuksella tarkoitettiin kyselyssä Taiteen edistämiskeskuksen perustamista vuoden 2013 alussa. Osa vastaajista oli ymmärtänyt sillä tarkoitettavan Taideneuvoston syksyllä 2014 tekemää päätöstä nykyisestä toimikuntajaosta.

Vastaajat

Kysely toteutettiin marraskuussa 2014 ja se osoitettiin kaikkiaan 250 valtion ja alueellisten taidetoimikuntien sekä apurahalautakuntien jäsenelle. Tavoitteena oli saada mahdollisimman kattava kuva toimikuntien ensimmäisestä Taike-kaudesta. Tuloksia tullaan käyttämään muun muassa Taike-uudistuksen toteutumisen arvioimiseen sekä taiteen edistämistä koskevan lainsäädännön uudistustarpeiden kartoittamiseen.

Vastaajia oli kaikkiaan 120 henkilöä⁴ (48 %), joista 60 prosenttia valtion taidetoimikunnista ja apurahalautakunnista ja 40 prosenttia alueellisista taidetoimikunnista. Jokaisesta toimikunnasta ja lautakunnasta saatiin vähintään yksi vastaus.

Valtion taidetoimikunnat	Vastaajia
Arkkitehtuuri ja muotoilutoimikunta	8
Elokuvataidetoimikunta	4
Kirjallisuustoimikunta	5
Kuvataidetoimikunta	8
Media- sarjakuva- ja kuvitustaiteen toimikunta	7
Monialainen toimikunta	4
Musiikkitoimikunta	7
Näyttämötaidetoimikunta	5
Sirkus- ja tanssitaide-toimikunta	4
Valokuvataidetoimikunta	4
Taidejournalismin jaosto	2
Yhteensä (ilman päällekkäisyyksiä)	56 (47 % kaikista vastaajista)

Valtion apurahalautakunnat	Vastaajia
Kirjastoapurahalautakunta	10
Näyttöapurahalautakunta	6
Yhteensä	16 (13 % kaikista vastaajista)

Alueelliset taidetoimikunnat	Vastaajia
Etelä-Savo	4
Häme	4
Kaakkois-Suomi	1
Keski-Suomi	4
Lappi	4
Pirkanmaa	3
Pohjanmaa	2
Pohjois-Karjala	4
Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu	2
Pohjois-Savo	3
Satakunta	5
Uusimaa	4
Varsinais-Suomi	6
Tyhjä/ei ilmoittanut	3
Yhteensä	49 (40 % kaikista vastaajista)

Vastaajista 40 prosenttia oli ollut aiemmin jonkin toimikunnan/lautakunnan jäsen. Edellisellä kaudella (2010 – 2012) toimineita oli kaikkiaan 26 henkilöä eli runsas viidennes kaikista vastaajista.

⁴ Vastanneiden toimikuntien jäsenten yhteenlaskettu määrä on 121, sillä yksi henkilö edusti sekä valtion että alueellista toimikuntaa.

Taidetoimikunnat ja lautakunnat

Lain⁵ mukaan valtion taidetoimikuntia on vähintään seitsemän ja enintään kymmenen ja alueellisia taide-toimikuntia kolmetoista. Toimikunnan jäsenellä tulee olla hyvä taiteellinen asiantuntemus. Sama henkilö voidaan määrätä toimikunnan puheenjohtajaksi ja jäseneksi enintään kahdeksi toimikaudeksi peräkkäin ja sen jälkeen aikaisintaan kahden vuoden kuluttua uudelleen. Ennen valtion toimikunnan asettamista taide-neuvosto kuulee *taiteen kannalta* merkittäviä tahoja ja ennen alueellisen taidetoimikunnan asettamista *taiteen aseman kannalta* merkittäviä alueellisia tahoja. Toimikuntaa asetettaessa on huolehdittava, että toimikunnan taiteellinen ja muu asiantuntemus on monipuolinen ja että kielelliset ja alueelliset näkökohdat otetaan huomioon.

Taiteen edistämiskeskuksen yhteydessä on myös kirjastoapuraha- ja näyttöapurahalautakunta, joista säädetään erillisillä laeilla. Opetus- ja kulttuuriministeriö nimittää lautakuntien jäsenet kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Kirjastoapurahalautakunnan seitsemän jäsentä ja heidän varajäsenensä ministeriö määrää molempia kieliryhmiä edustavien kirjailijoiden ja kääntäjien valtakunnallisia järjestöjä kuultuaan. Näyttöapuraha-lautakunnan jäsenistä ja heidän varajäsenistään yhden tulee edustaa opetus- ja kulttuuriministeriötä, yhden valtion kuvataidetoimikuntaa, yhden valtion taideteollisuustoimikuntaa ja yhden valtion valokuvataide-toimikuntaa⁶. Muut jäsenet ja heidän varajäsenensä opetusministeriö määrää kuvataiteen tekijöiden keskeisiä järjestöjä ja alan keskeisiä yhteisöjä kuultuaan.

Raportin kulku

Raportti etenee kysymyslomakkeen (liite 1) mukaisesti ja vastaukset esitetään kaavioina. Avovastaukset on dokumentoitu sellaisenaan erilliseen liitteeseen (liite 2). Varsinaisen raportin yhteydessä avovastaukset esitetään vain silloin kun ne liittyvät suoraan esitettyyn kysymykseen (esimerkiksi, perustelut ”miksi” jne.)

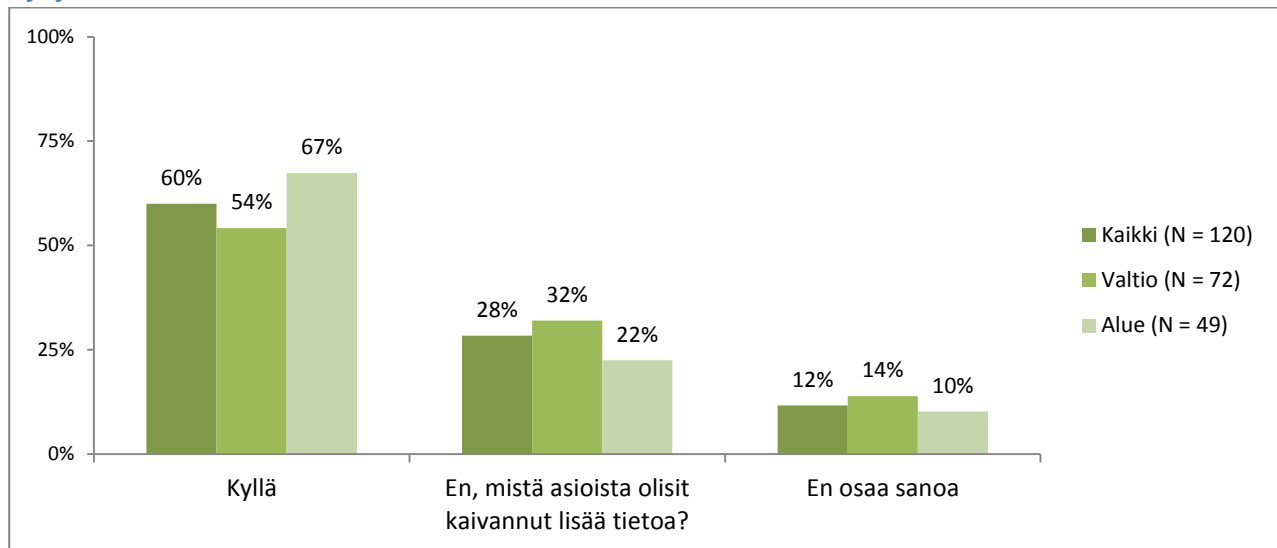
⁵ Laki Taiteen edistämiskesuksesta: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120657>.

⁶ Näyttöapurahoja koskeva laki on näiltä osin vanhentunut, sillä mainittuja taidetoimikuntia ei tällä hetkellä ole.

Vastaukset

Nimittäminen toimikunnan/lautakunnan jäseneksi

Saitko riittävästi tietoa toimikunnan jäsenen tehtävistä siinä yhteydessä kun suostumustasi kysyttiin?

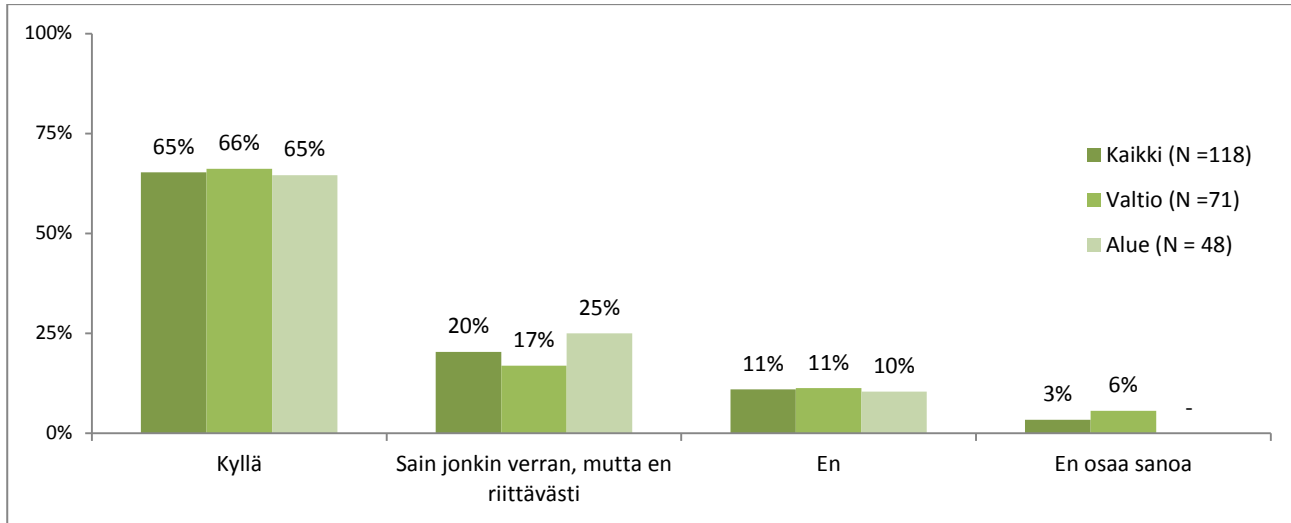
Vastaajien enemmistö (60 %) katsoi saaneensa riittävästi tietoa toimikunnan jäsenen tehtävistä ennen nimitysmistään. Yli neljännes oli kuitenkin sitä mieltä, ettei ollut saanut riittävästi tietoa. Valtion taidetoimikuntien/lautakuntien vastaajista lähes kolmannes (32 %) ei ollut mielestään saanut riittävästi tietoa toimikunnan jäsenen tehtävistä.

Osa vastaajista (23 henkilöä) tarkensi, mistä asioista olisi kaivannut enemmän tietoa. Moni otti esille jääviys/esteellisyydskysymykset, joista he olisivat tahtoneet nimitysvaiheessa enemmän tietoa⁷. Samoin oli useita sellaisia, jotka olisivat halunneet tietää tehtävistä ja työmäärästä enemmän. Niin ikään nostettiin esille palkkiot, joiden pienuudesta olisi haluttu tietää etukäteen.

⁷ Esteellisyyteen liittyvää tietoa kysyttiin tarkemmin seuraavassa kysymyksessä.

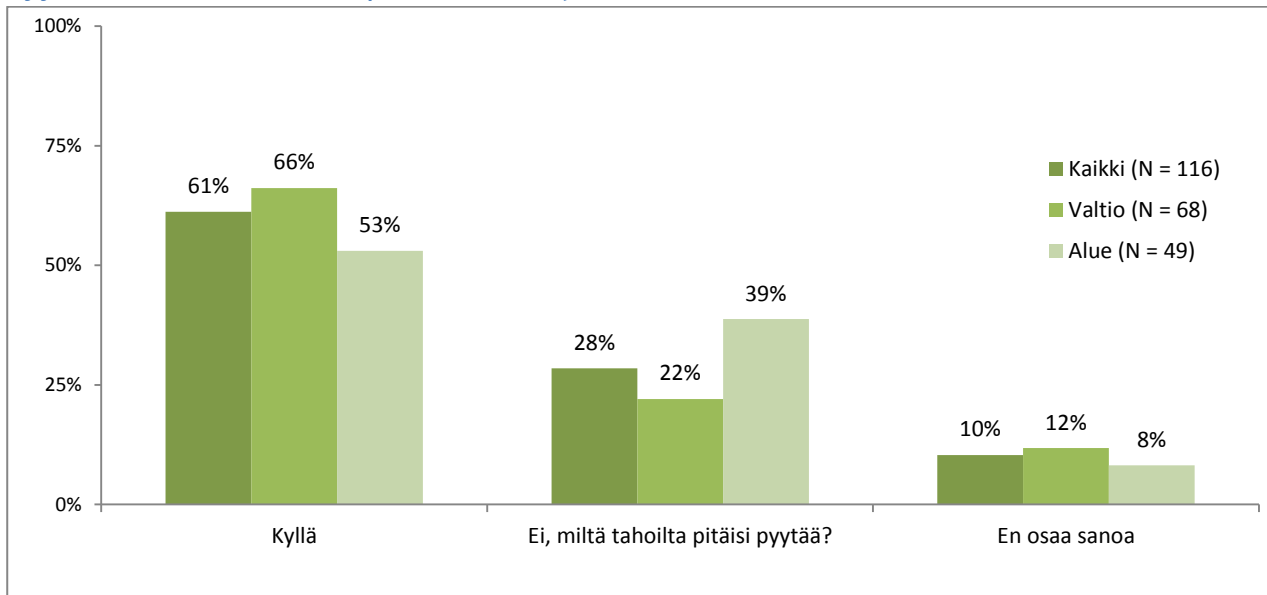
Saitko riittävästi ennakkotietoa siitä, mitä toimikunnan/lautakunnan jäsenyys merkitsee apurahan hakemisen kannalta (esteellisyyssasiat)?

Vastaajista yli 60 prosenttia katsoi saaneensa riittävästi tietoa esteellisyyssasioista ja ainoastaan noin kymmenesosa (11 %) oli sitä mieltä, ettei ollut saanut lainkaan tietoa. Osuudet olivat lähes samat alueellisilla ja valtakunnallisilla vastaajilla.

Yli 30 vastaajaa tarkensi näkemystään avovastauksessa. Näistä käy ilmi, että esteellisyyssasian⁸ tiedottamisessa ja päätöksenteon selkeydessä on ollut toivomisen varaa. Ohjeistusta asiasta pidettiin puutteellisena ja sekavana. Useimpien mielestä käytössä olleet jäävyssäädökset ovat liian tiukkoja ja byrokraattisia ja vaikeuttavat vertaisarvioijien työtä.

Pyydetäänkö toimikuntien/lautakuntien jäsen ehdokkaita mielestäsi oikeilta tahoilta?

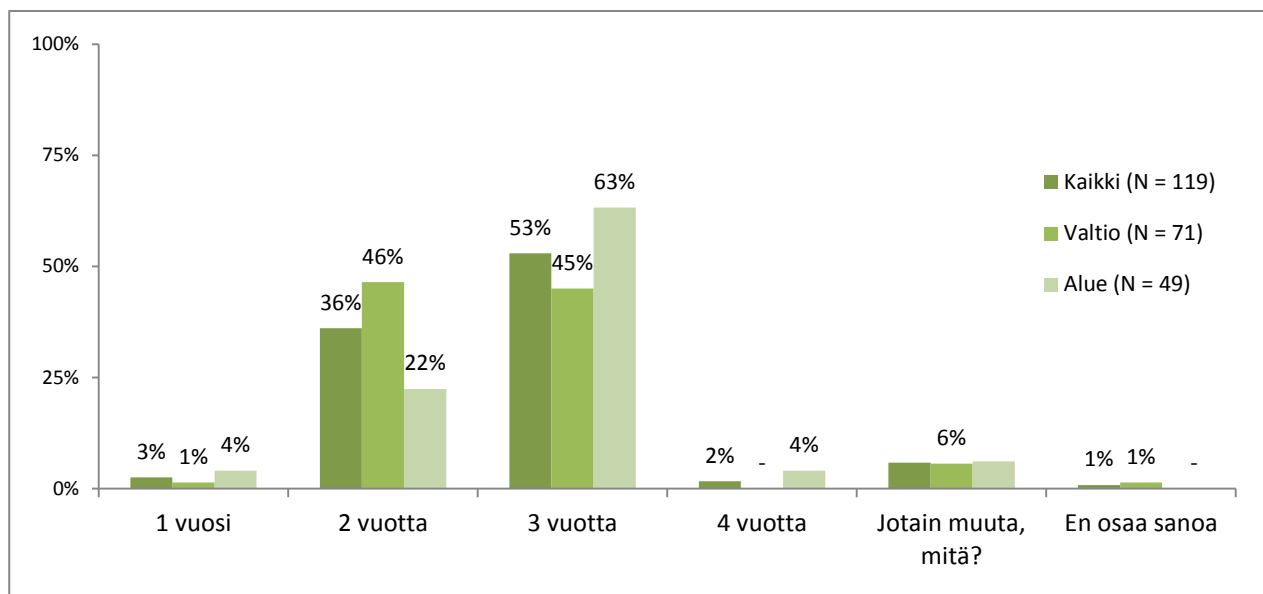
⁸ Vastauksissa viitataan erityisesti Taideneuvoston kokouksessaan 15.2.2013 hyväksymään kirjeeseen, jolla pyydetään taiteenalan keskeisiä tahoja tekemään ehdotuksia valtion taidetoimikuntien jäsenistä. Kirjeessä todettiin mm. että ”Pyydämme myös kiinnittämään huomiota siihen, että toimikuntien toimintaa koskevat hallintolain 27 ja 28 §:ien säädökset esteellisyydestä. Suositus on myös, että toimikuntien jäsenet eivät toimikauden aikana hae itse Taiteen edistämiskeskuksen apurahoja. Toimikuntien jäsenillä ei ole tehtävässään varajäseniä.” (TKT/6/501/2013). Nykyisten toimikuntien osalta tällaista suositusta ei ole.

Enemmistö (61 %) vastaajista pitää oikeina niitä tahoja, joilta toimikuntien/lautakuntien jäsen ehdokkaita kysytään. Kuitenkin yli neljännes katsoi, että muiltakin toimijoilta ehdotuksia tulisi pyytää.

Mikä olisi mielestäsi paras tapa nimittää toimikunta/lautakunta?

Avokysymykseen vastasi kaikkiaan 65 henkilöä (alue 26, valtio 39). Suurin osuus vastaajista (34 henkilöä) piti nykyistä nimittämistapaa parhaana. Vastauksissa korostui erityisesti toimikunnan/lautakunnan jäsenen taiteellisen asiantuntemuksen merkitys.

Mikä olisi mielestäsi sopiva toimikuntien/lautakuntien toimikausien pituus?

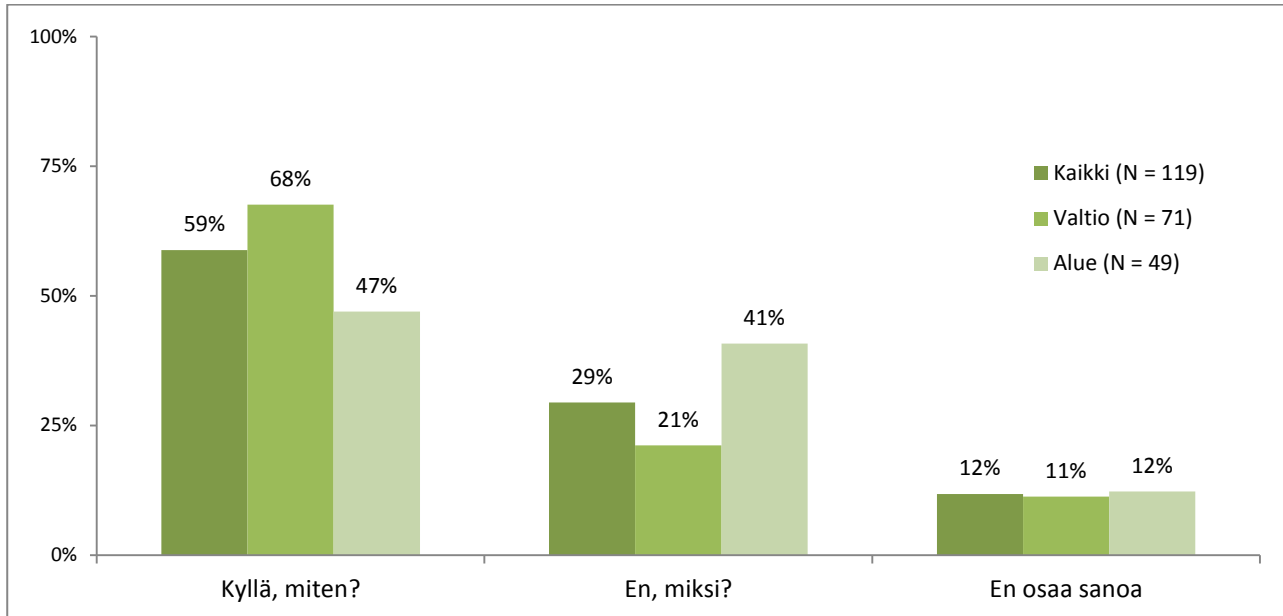
Vastaajien enemmistö (53 %) piti sopivana toimikauden pituutena kolmea vuotta. Alueellisten taidetoimikuntien vastaajat kannattivat tätä selvästi laajemmin (63 %) kuin valtakunnallisten toimikuntien ja lautakuntien jäsenet (45 %). Nykyistä, kahden vuoden mittaista toimikautta kannatti yli kolmannes, mutta valtakunnallisista vastaajista lähes puolet (46 %). Vaihtoehdon ”jotain muuta” valinneet tarkensivat vastaustaan muun muassa: 2-3 vuotta, 2,5 vuotta, vähintään 2 enintään 3 vuotta.

Toimikuntatyö

Nykyisen lainsäädännön mukaan taidetoimikuntien tehtävänä on päättää apurahoista ja palkinnoista, osallistua strategiatyöhön sekä antaa asiantuntijalausuntoja. Lautakuntien tehtävänä on kirjasto- ja näyttöapurahojen jakaminen.⁹

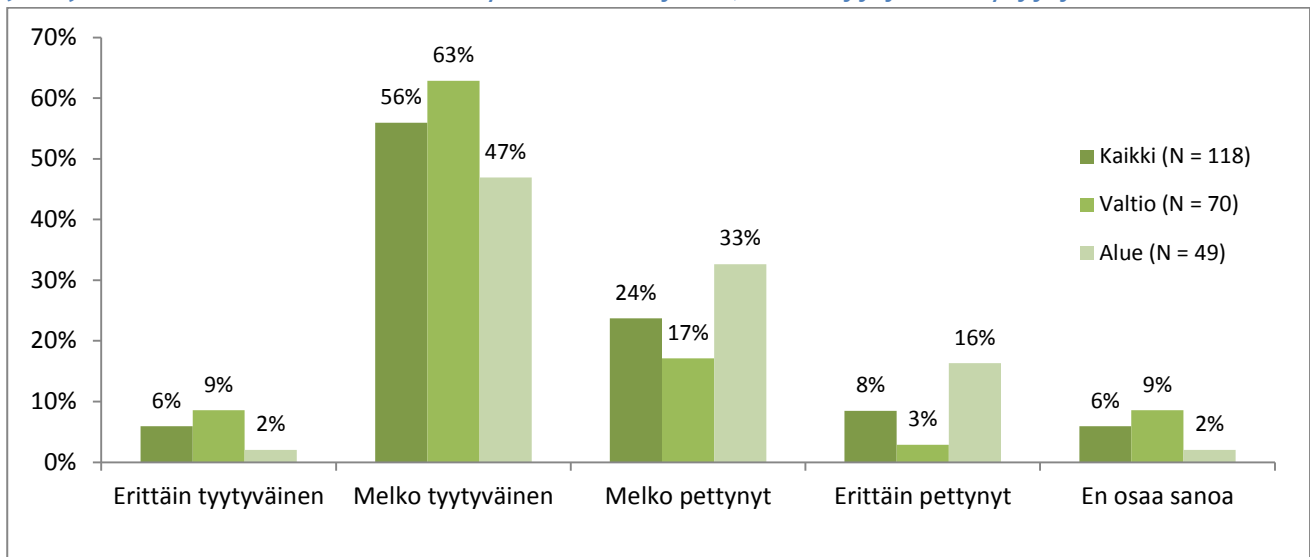
⁹ Laki taiteen edistämiskesuksesta (657/2012), Laki eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista (115/1997), Laki eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista (236/1961).

Koetko että olet voinut vaikuttaa taiteenalasi kehitykseen?

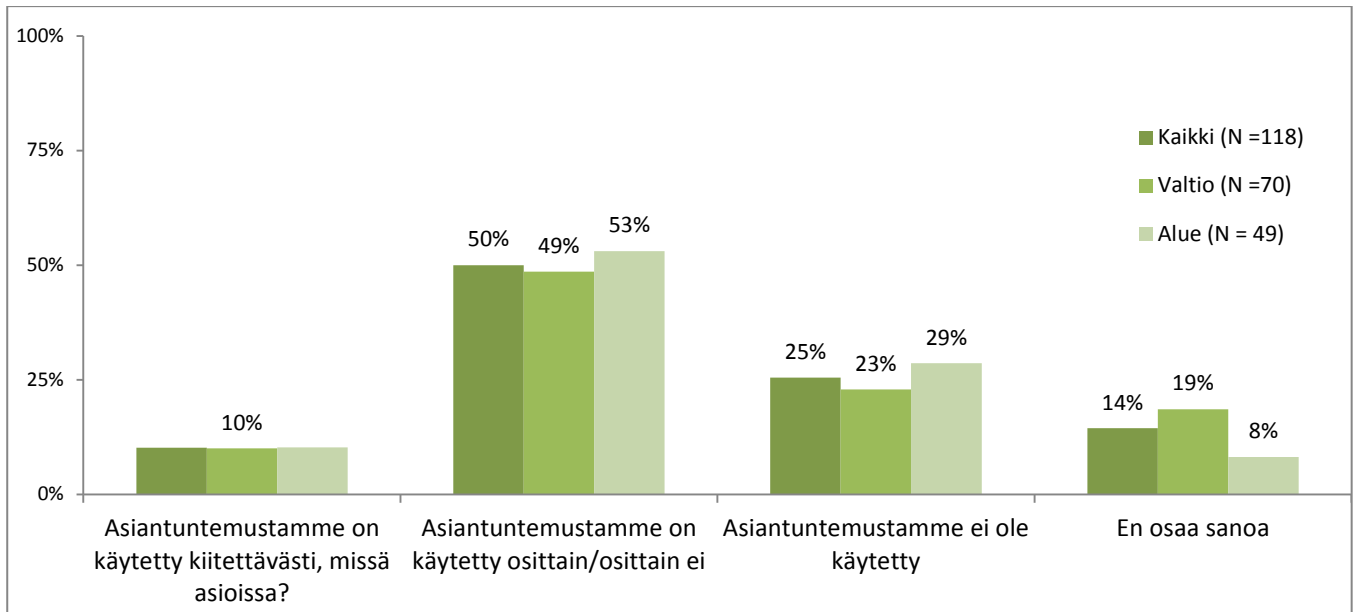
Yli puolet kaikista vastaajista koki voineensa vertaisarvioijana vaikuttaa taiteenalansa kehitykseen. Valtion ja alueellisten toimikuntien välillä oli kuitenkin melko suuri ero. Valtion toimikuntien jäsenistä 68 prosenttia koki voineensa vaikuttaa, kun alueellisten toimikuntien jäsenistä tällaisia oli alle puolet (47%).

Jos ajattelet odotuksiasi toimikunta/lautakuntatyöstä, miten tyytyväinen/tyytymätön olet?

Yli puolet vastaajista oli odotuksiinsa nähden melko tyytyväisiä toimikunta/lautakuntakauteensa. Lähes neljännes oli melko pettynyt. Erot vastaajien toimikuntien välillä olivat melko suuret, sillä alueellisten toimikuntien vastaajista noin puolet (49 %) oli joko melko tai erittäin pettynyt, valtion toimikunnissa/lautakunnassa tämä osuus oli viidennes. Tarkentavissa avovastauksissa keskeisin kritiikin aihe alueellisten taidetoimikuntien jäsenillä oli se, että alueellisilla toimikunnilla ei ole päätösvaltaa eikä käsiteltäviä asioita. Valtion taidetoimikuntien/lautakuntien jäsenet olivat pettuneitä muun muassa työmäärään, työskentelyolosuhteisiin, pieniin palkkioihin ja sähköisen järjestelmän puuttumiseen. Toimikuntatyön parhaita puolia olivat olleet hyvä yhteistyö toimikunnan sisällä sekä toiminta erityisasiantuntijan kanssa.

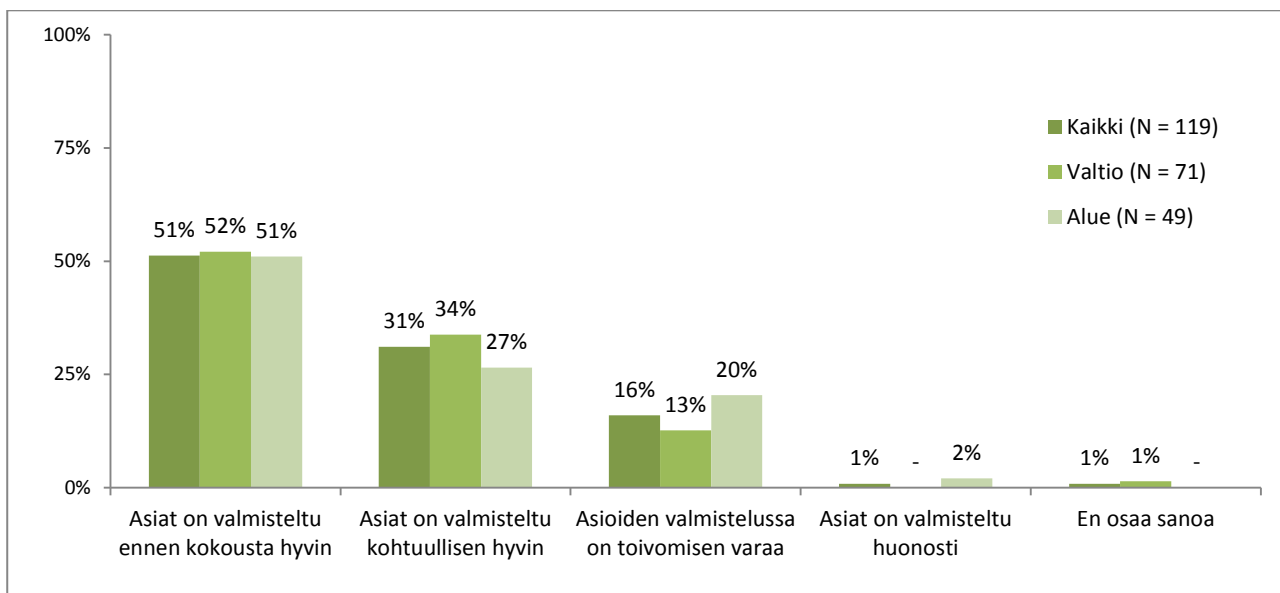
Miten koet asiantuntemuksen välittyneen eteenpäin esimerkiksi viraston johdolle tai opetus- ja kulttuuriministeriölle?

Lain mukaan taidetoimikunnat ja -lautakunnat toimivat taiteen edistämisen asiantuntijaeliminä mm. antamalla asiantuntijalausuntoja.

Puolet vastaajista katsoi, että heidän asiantuntemustaan oli joissakin asioissa käytetty. Neljänneksen mielestä asiantuntemusta ei ole käytetty lainkaan. Kiitettävänä asiantuntemuksen käyttöä piti 10 prosenttia vastaajista. Alueellisten ja valtion toimikuntien välillä ei ollut juurikaan eroa vastauksissa.

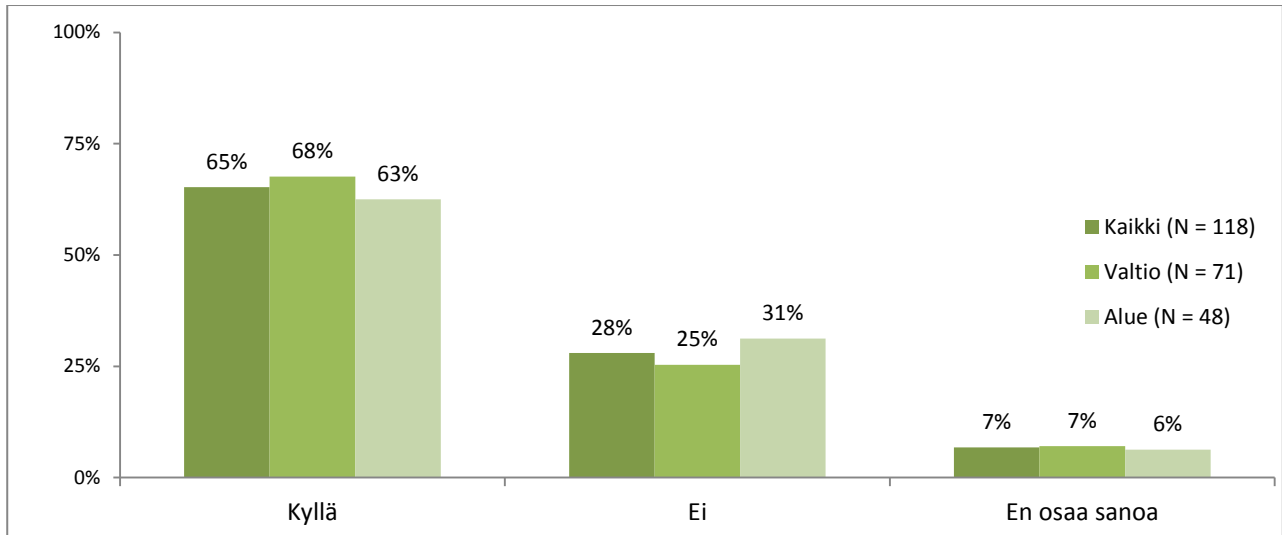
Miten mielestäsi kokousten valmistelu on toteutunut?

Vastaajien enemmistö (82 %) oli sitä mieltä, että kokoukset on valmisteltu hyvin tai kohtuullisen hyvin. Ai-noastaan yksi vastaaja katsoi, että asiat oli ennen kokousta valmisteltu huonosti. Alueellisten ja valtion toi-mikuntien/lautakuntien välillä oli lieviä eroja. Alueellisissa toimikunnissa oltiin aavistuksen tyytymättö-mämpiä valmisteluun. Viidennes heistä oli sitä mieltä, että valmistelussa on toivomisen varaa.

Avovastauksissa kiinnitettiin huomiota muun muassa sähköisen haku- ja käsittelyjärjestelmän puuttumiseen sekä siihen, että tieto luettavien hakemusten määrästä tulee melko myöhään. Eräät vastaajat kokivat alueellisen toimikunnan muuttuneen kumileimasimeksi.

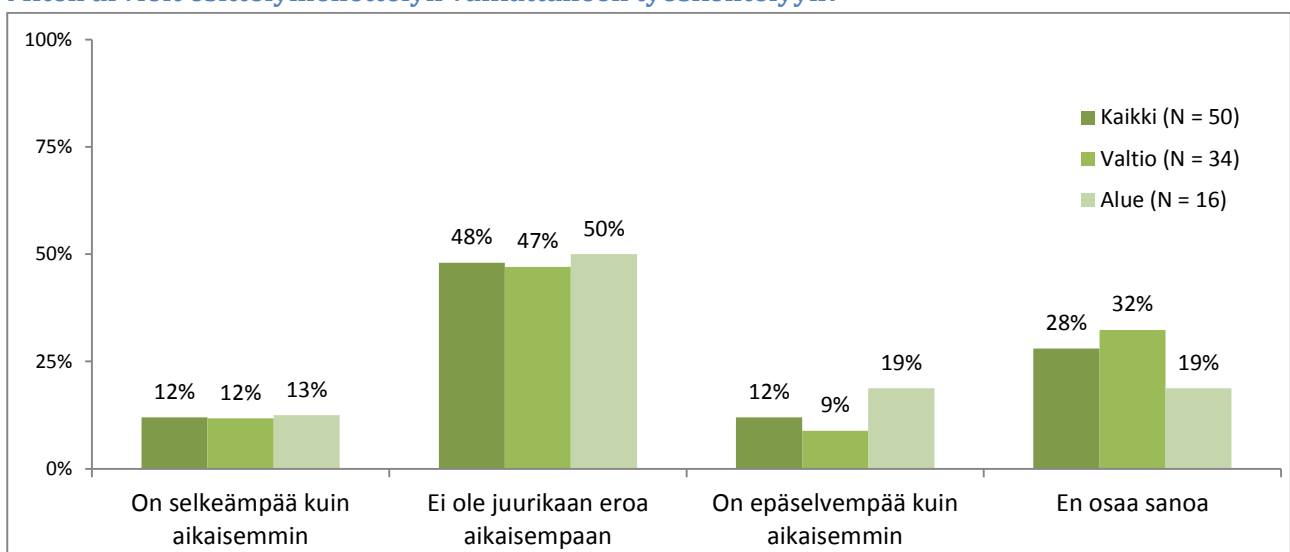
Onko asioiden käsittelyyn varattu riittävästi aikaa?

Enemmistö vastaajista (65 %) piti asioiden käsittelyyn varattua aikaa riittävänä, mutta kuitenkin yli neljännes riittämättömänä. Alueelliset toimikunnat suhtautuvat ajan riittämiseen hieman kriittisemmin, heistä lähes kolmannes katsoi, ettei asioiden käsittelyyn oltu varattu riittävästi aikaa. Avovastauksissaan alueellisten toimikuntien jäsenet viittasivat erityisesti vähentyneisiin kokouksiin. Valtion toimikuntien ja lautakuntien puolella taas ongelmana tuntuivat (erityisesti kuvataiteen, musiikin, kirjastoapurahalautakunnan) olevan suuret hakemusmäärät ja niihin tutustumiseen menevä aika.

Osa koki myös, ettei hakemusten täysipainoiselle käsittelylle ole riittävästi aikaa. Toisaalta vastaajat kaipaivat kokouksia, joissa voisi käydä laajempia linjakeskusteluja. Moni tiedosti, että kokousmäärän rajoittamisen syyt ovat taloudelliset.

Miten arvioit esittelymenettelyn vaikuttaneen työskentelyyn?*

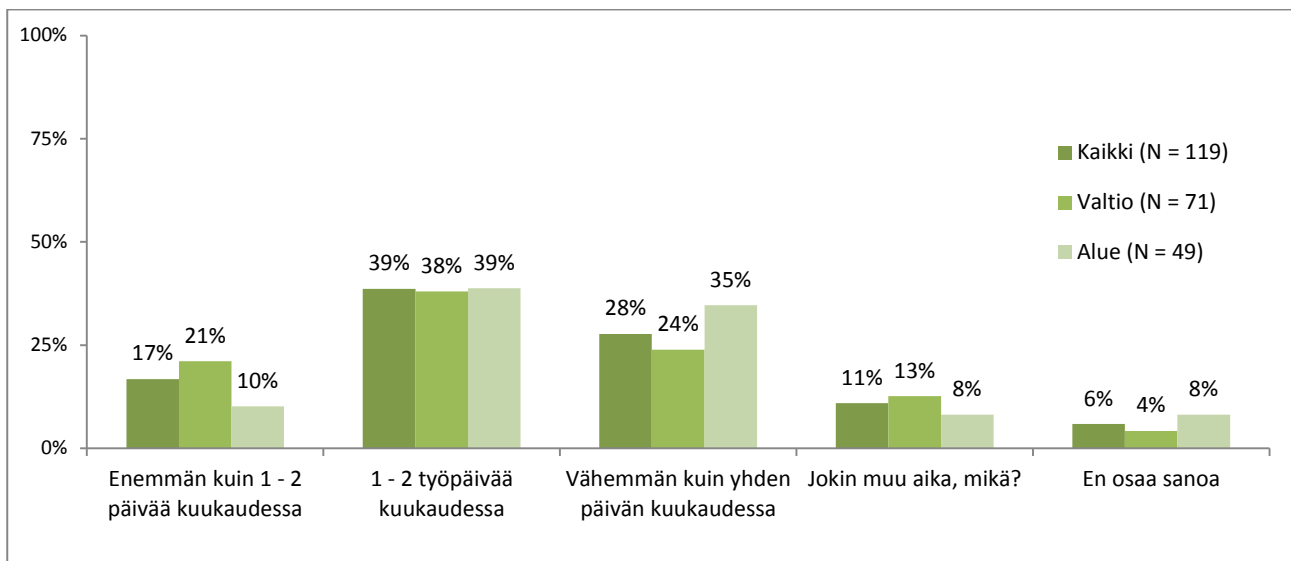

* Kaavio sisältää vain niiden vastaukset, jotka ovat aiemmin toimineet toimikunnassa.

Esittelymenettelyyn siirtymisellä ei näytä olleen vaikutuksia toimikuntatyöskentelyyn. Lähes puolet oli sitä mieltä, ettei ero aikaisempaan juurikaan ole ja yli neljännes ei osannut arvioida asiaa. Sekä niitä, jotka pitivät esittelymenettelyä työskentelyn kannalta selkeämpänä että niitä, jotka pitivät sitä epäselvempänä, oli täsmälleen yhtä suuri osuus eli runsas kymmenesosa. Alueellisten ja valtion toimikuntien/lautakuntien vastauksissa eroa on niiden osuudessa, jotka pitivät menettelyä epäselvempänä kuin aiemmin. Näitä on alueellisten vastaajista lähes viidennes ja valtion vastaajista alle 10 prosenttia.

Tarkentavissa vastauksissa nostettiin esille muun muassa se, että toiminta on aiempaa virkamiesmäisempää. Toisaalta todettiin myös, ettei esittelymenettely oikeastaan vaikuta mitenkään vaan toimikuntatyö on keskustelevalta ja lähtee puhtaalta pöydältä.

Kuinka monta työpäivää keskimäärin kuukaudessa olet käyttänyt toimikunta/lautakuntatyöhön varsinaisten kokousten lisäksi?

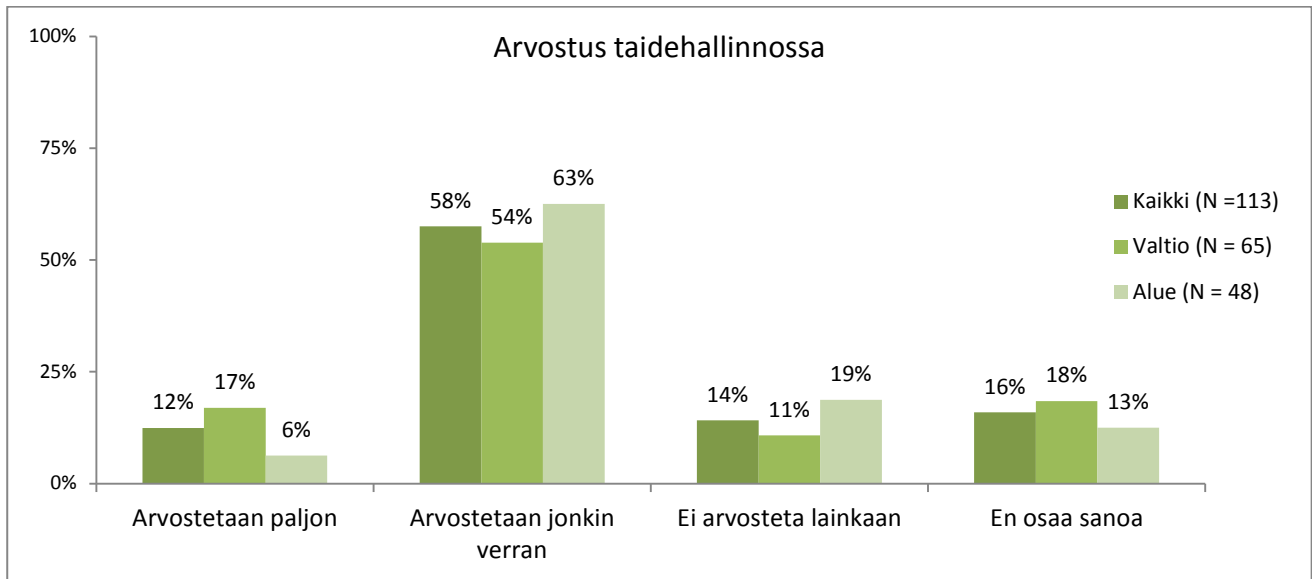
Suurin osuus (lähes 40 %) vastaajista oli käyttänyt toimikuntatyöhön kokousten lisäksi 1 – 2 työpäivää kuukaudessa. Kaiken kaikkiaan yli puolet (55 %) oli käyttänyt toimikunta/lautakuntatyöhön joko 1 – 2 päivää tai sitä enemmän. Sellaisia, jotka olivat käyttäneet toimikuntatyöskentelyyn alle yhden päivän kuukaudessa, oli runsas neljännes. Niitä, jotka käyttivät toimikuntatyöhön enemmän kuin 1 – 2 päivää kuukaudessa oli valtion toimikuntien/lautakuntien vastaajissa viidennes ja alueellisten toimikuntien vastaajissa kymmenesosa.

Avovastauksissa todettiin muun muassa, että työpäivät kasaantuvat pääasiassa hakemusten käsittelyä edeltävään aikaan. Eräs näyttöapurahalautakunnan jäsen totesi hakemuksiin tutustumiseen ja kokouksiin kuluvan yhteensä noin kuukausi työaika¹⁰. Moni raportoi työmäärää koskevan kysymyksen yhteydessä kokousten ja hakemusten lukemisen lisäksi oman taiteenalansa seuraamisen olevan osa ajankäyttöä.

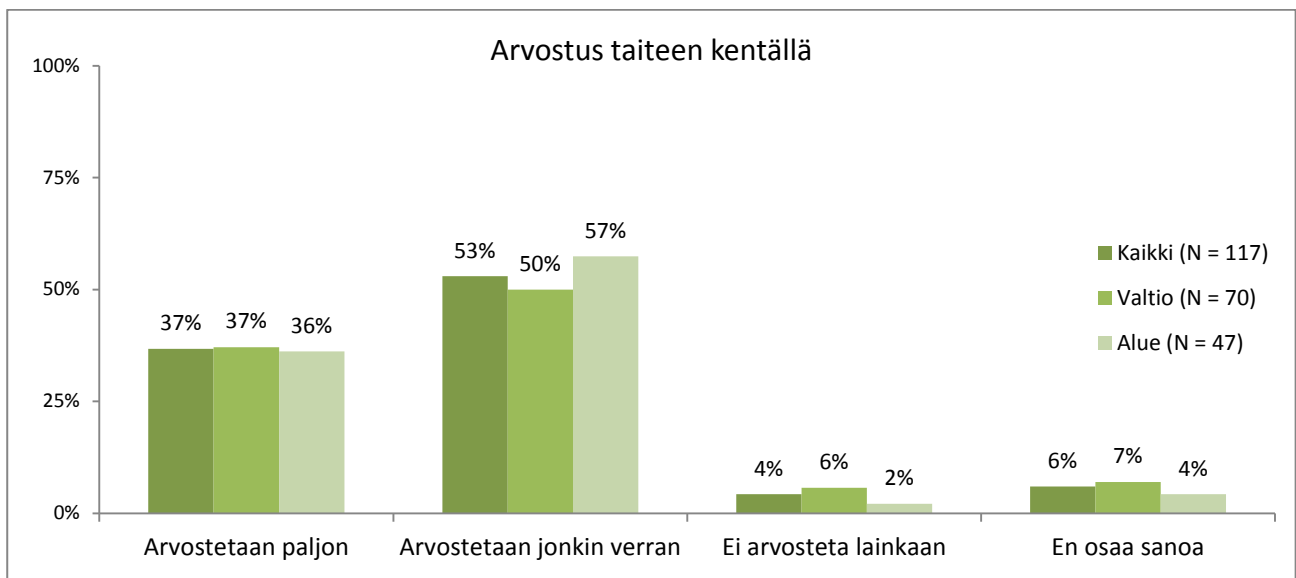
¹⁰ Näyttöapurahalautakunnan työskentelyn olennainen osa on hakijoiden lähettämän kuvamateriaalin katselu, mikä on aikaa vievää.

Miten koet toimikunta/lautakuntatyön arvostuksen?

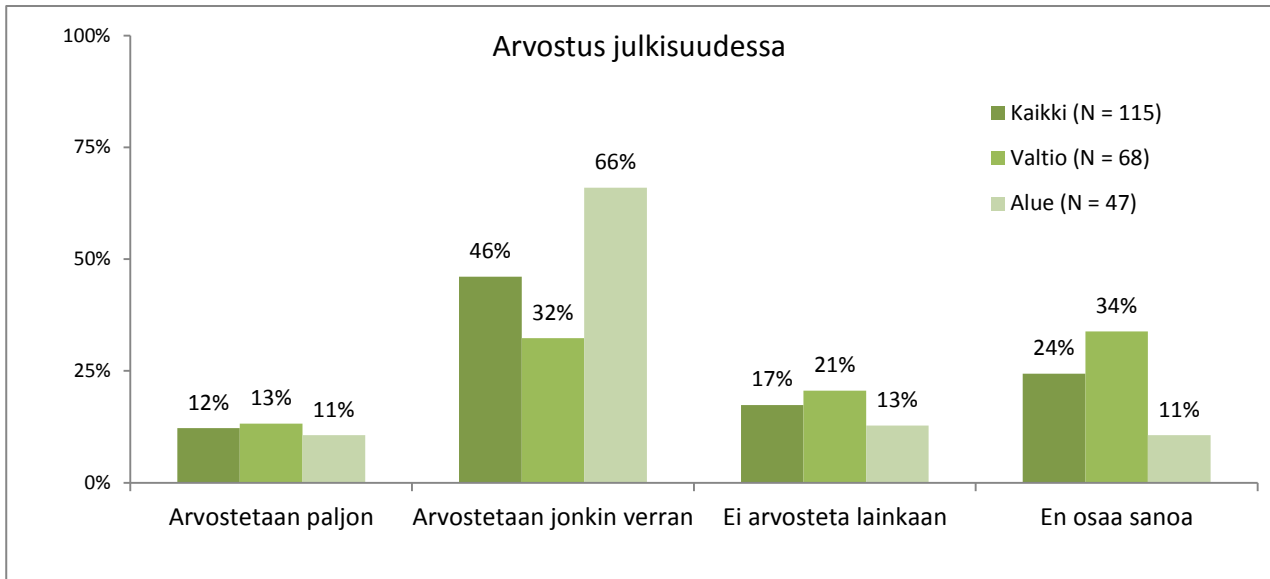
Toimikunnan/lautakunnan jäsenten näkemyksiä työn arvostuksesta kysyttiin kysymyksellä, jossa oli eritelty arvostus taidehallinnossa, taiteen kentällä (kollegat) sekä julkisuudessa.

Valtion ja alueiden vastauksissa oli melko suuri ero kysyttäessä arvostusta taidehallinnossa. Vastauksista käy ilmi, että viidennes alueellisten toimikuntien vastaajista on sitä mieltä, ettei toimikuntatyötä arvosteta lainkaan taidehallinnossa ja ainoastaan muutama oli sitä mieltä, että toimikuntatyötä arvostetaan taidehallinnossa paljon. Viimeksi mainittuja oli puolestaan valtion taidetoimikunnissa/lautakunnissa lähes viidennes. Tulos viittaa muissakin kysymyksissä esiin tulleeseen alueellisten taidetoimikuntien päätösvallan pienemiseen.

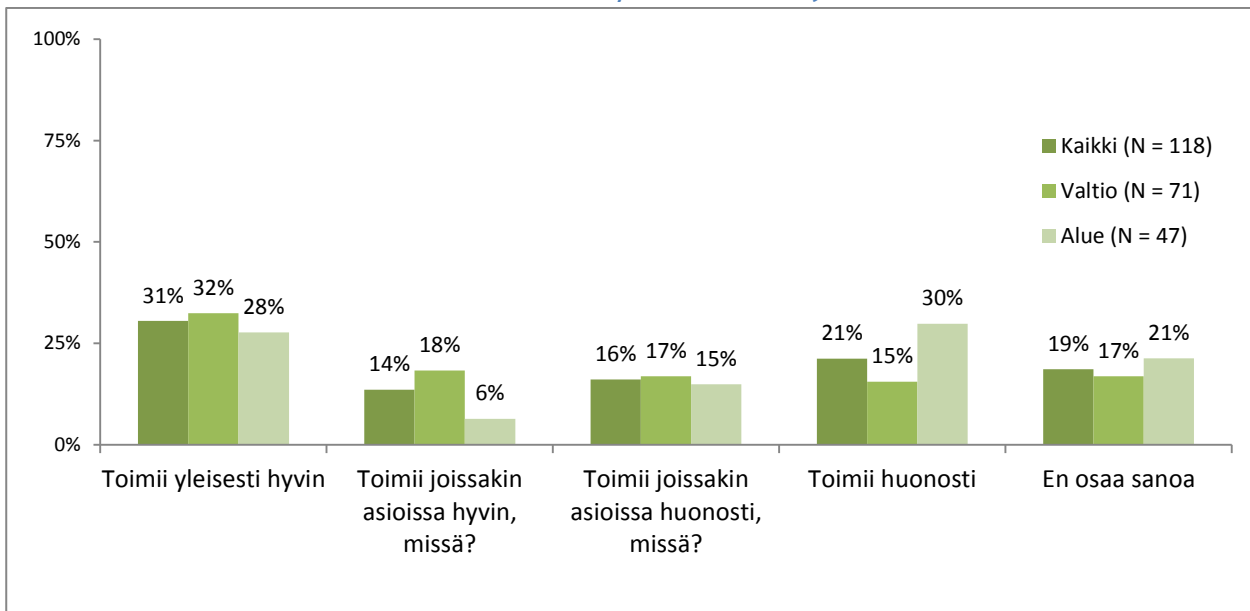
Arvostus taiteen kentällä on vastaajien mielestä laajempaa kuin taidehallinnossa tai julkisuudessa. Lähes 40 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että toimikuntien ja lautakuntien työtä arvostetaan taiteen kentällä paljon. Vain muutama vastaaja oli sitä mieltä, ettei kyseistä työtä arvosteta lainkaan.

Valtion ja alueellisten toimikuntien välillä oli suurin ero kysyttäessä toimikuntatyön arvostusta julkisuudessa. Alueellisten toimikuntien jäsenistä kaksi kolmasosaa oli sitä mieltä, että julkisuudessa toimikuntatyötä arvostetaan jonkin verran, mutta valtion toimikuntien ja lautakuntien edustajissa tällaisia oli vain kolmannes. Niin ikään valtion toimikuntien vastaajissa oli viidennes sellaisia, joiden mielestä julkisuudessa ei arvosteta tätä työtä lainkaan. Vastaajissa oli myös paljon sellaisia, jotka eivät osanneet ottaa asiaan kantaa, erityisesti valtion taidetoimikuntien/lautakuntien jäsenissä (yli kolmannes).

Avovastauksissa peräänkuulutettiin Taikelta muun muassa aktiivisempaa tiedottamista toimikuntatyön paremman näkyvyyden vuoksi. Toisaalta muutamien vastaajien mielestä toimikunnilla on edelleen korkea status julkisessa keskustelussa.

Miten mielestäsi vuorovaikutus toimikuntien/lautakuntien ja viraston välillä toimii?

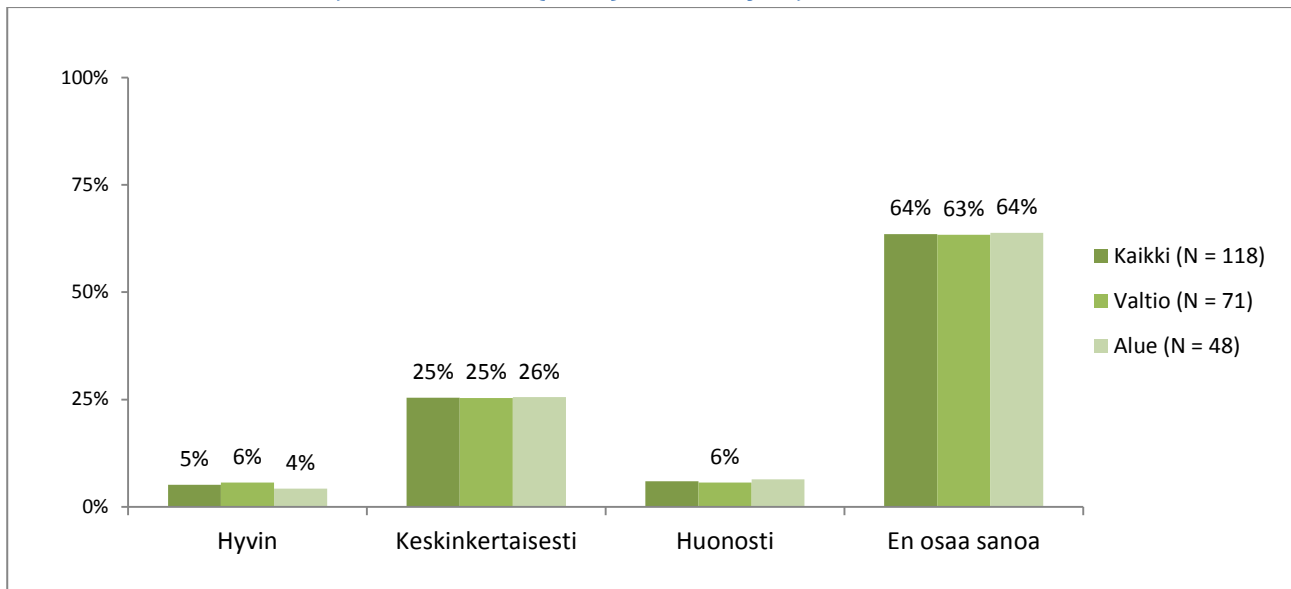
Noin kolmannes vastaajista piti toimikuntien ja viraston vuorovaikutusta hyvänä ja viidennes huonona. Alueellisten taidetoimikuntien vastaajissa oli selvästi valtakunnallisia enemmän sellaisia, jotka katsoivat vuoro-

vaikutuksen toimivan huonosti. Valtion taidetoimikunnilla/lautakunnilla toimiva vuorovaikutus viraston kanssa näyttäisi syntyvän erityisasiantuntijoiden kautta.

Vastaajilta pyydettiin kehittämisehdotuksia vuorovaikutuksen parantamiseksi. Lähes 50 vastaajaa vastasi tähän avokysymykseen. Osa ei tehnyt varsinaista ehdotusta, vaan totesi asiantilan, josta kehittämisehdotus on kyllä luettavissa. Joitakin ristiriitaisiakin kannanottoja oli: joidenkin mielestä strategiatyöstä on puuttunut vuorovaikutus kokonaan ja joidenkin mielestä sitä on nimenomaan strategiatyössä ollut.

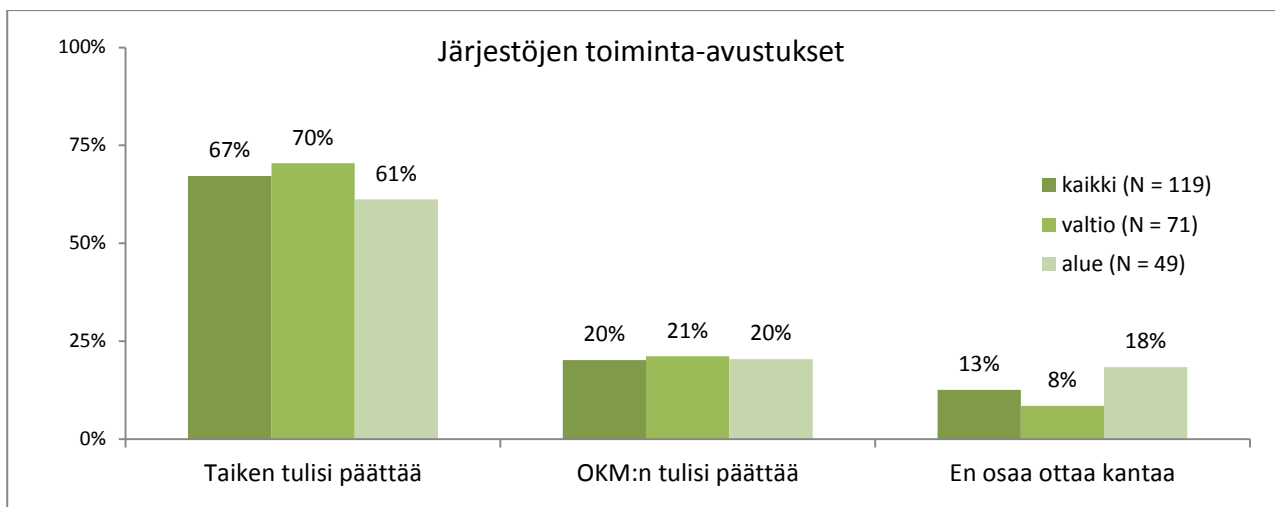
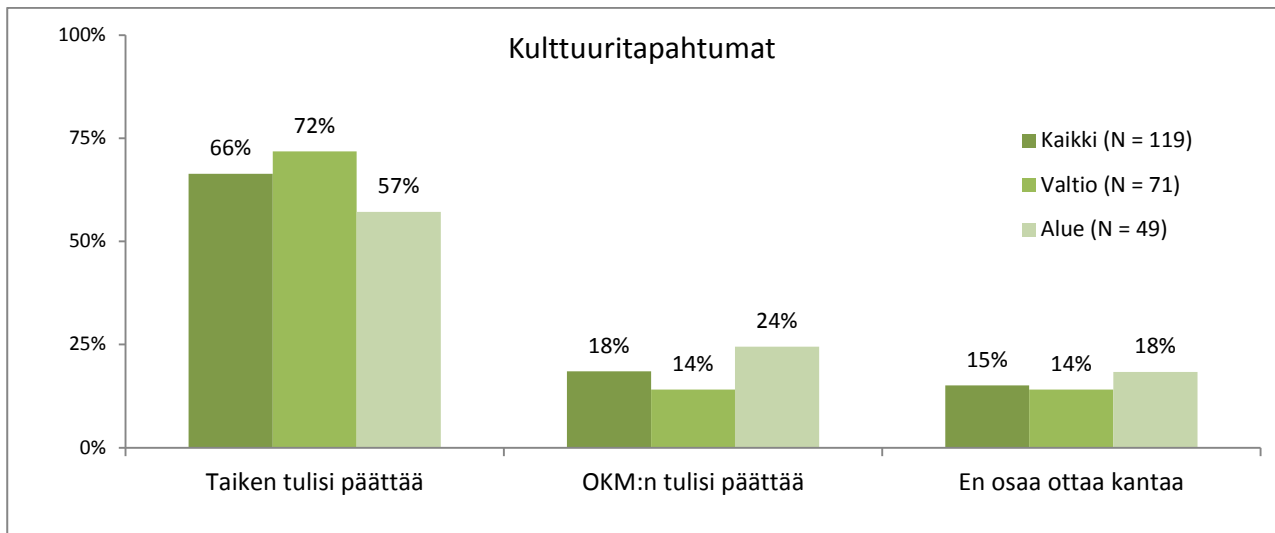
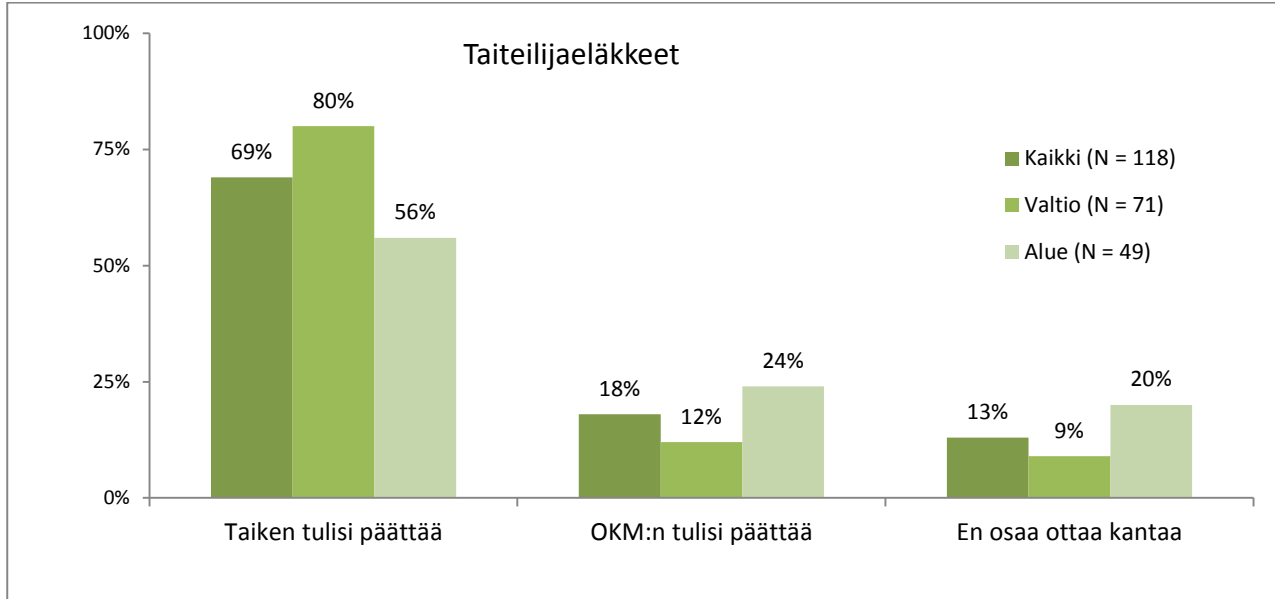
Miten mielestäsi Taiken ja ministeriön (OKM) välinen työnjako toimii?

Taiteen edistämiskeskuksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön välistä työnjakoa koskevassa kysymyksessä vastaukset ovat muista kysymyksistä poikkeavia, sillä enemmistö vastaajista (64 %) on valinnut vaihtoehdon ”en osaa sanoa”. Ohjaavan ministeriön ja viraston välinen työnjako ei tunnu selvästikään olevan vertaisarvioijien tiedossa. Voidaan tietenkin kysyä, onko tieto työnjaosta ylipäätään tarpeen, sillä se tuskin vaikuttaa toimikunnan/lautakunnan jäsenen työhön, joka on pääosin apurahojen ja avustusten jakamista.

Avovastauksista kävi ilmi, että työnjaon lisäksi myös se, kuka päättää mistäkin asiasta on osalle vastaajista epäselvää. Niin ikään avovastauksissa korostettiin Taiken ja vertaisarvioijien asiantuntemusta ja pidettiin tärkeänä, että Taiken päätösvalta kasvaisi.

Miten mielestäsi päätöksenteko tulisi seuraavissa asioissa hoitaa?

Suurin osa vastaajista (69 %) katsoo, että Taiken tulisi päättää taiteilijaeläkkeistä. Valtion toimikuntien/lautakuntien jäsenistä tällaisia vastaajia oli peräti 80 prosenttia, alueellisten vastauksissa sen sijaan vain

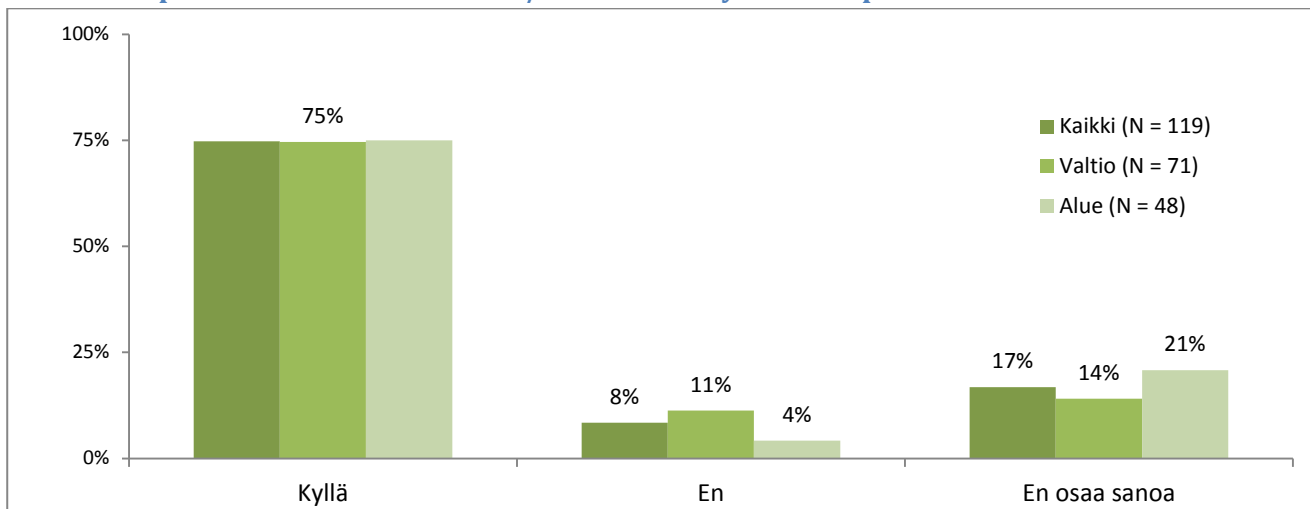
runsas puolet kannatti päätösvallan siirtämistä Taikelle ja viidennes ei osannut ottaa kantaa. Vastaus heijastelee luonnollisesti sitä, että alueellisten toimikuntien jäsenet eivät ole tekemisissä taiteilijaeläkepäätösten kanssa samalla tavoin kuin valtion toimikuntien jäsenet, jotka tekevät arviointityön.

Niin ikään kulttuuritapahtumien osalta erityisesti valtion toimikuntien/lautakuntien jäsenet (72 %) olivat sitä mieltä, että päätösvalta pitäisi olla Taikella. Alueellisten toimikuntien jäsenissä Taiken päätösvallan kannattajia oli runsas puolet ja neljännes oli tästäkin tukimuodosta sitä mieltä, että päätösvallan tulee olla ministeriöllä.

Myös järjestöjen toiminta-avustusten osalta enemmistö kannatti niiden siirtämistä Taikelle. Tämän tukimuodon osalta kuitenkin viidennes valtakunnallisista vertaisarvioijista oli sitä mieltä, että päätösvalta voisi pysyä ministeriöllä.

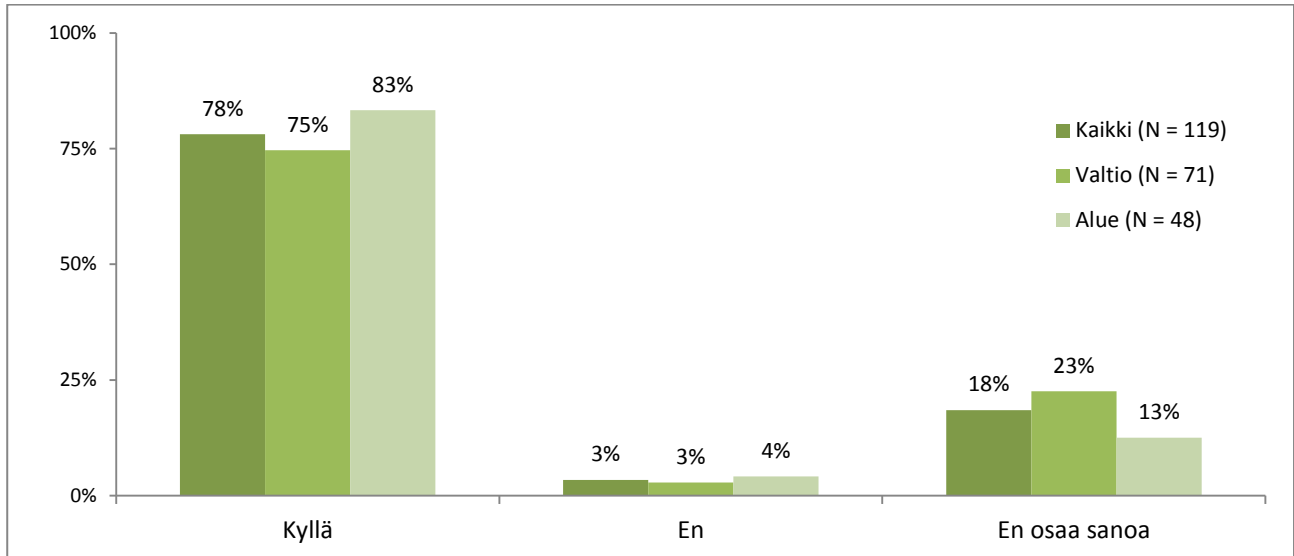
Avovastauksissa korostui toimikuntien asiantuntemus, jota tulisi käyttää ja toisaalta tuotiin esiin – erityisesti järjestöavustusten osalta – mahdolliset lisääntyvät jääviysongelmat mikäli päätösvalta siirretään Taikelle (so. vertaisarvioijille).

Pidätkö tarpeellisena eri toimikuntien/lautakuntien yhteisiä tapaamisia?

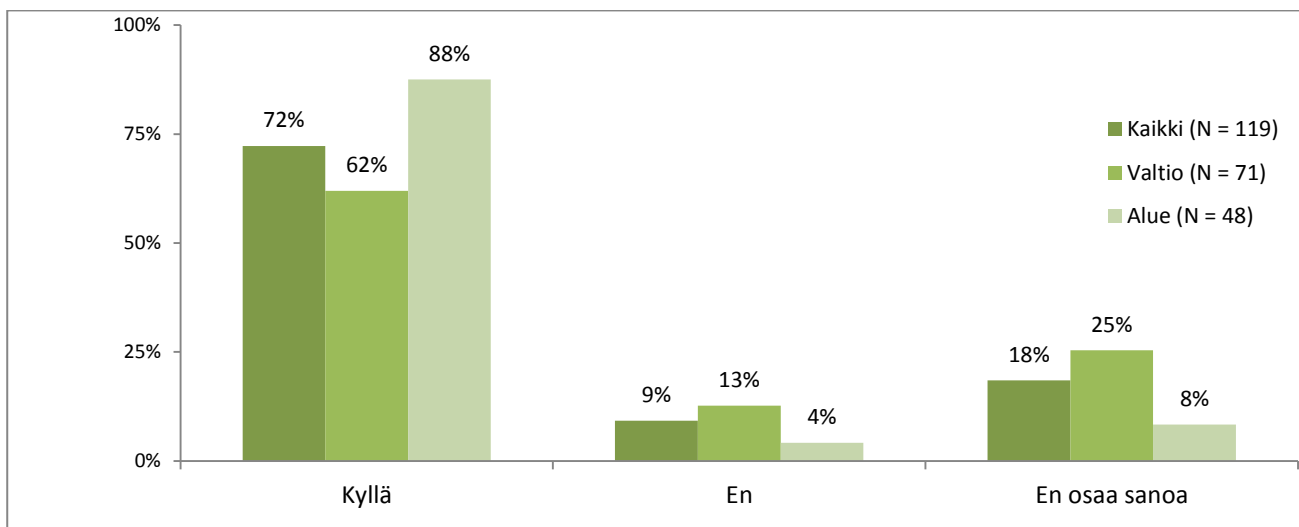
Enemmistö vastaajista (75 %) pitää tarpeellisena toimikuntien/lautakuntien välisiä yhteisiä tapaamisia. Toisin jotkut vastaajat epäilivät tämän vievän liian paljon aikaa tai pohtivat tapaamisten mielekkyyttä ja tarkoitusta. Yleisesti yhteydenpidon nähtiin kuitenkin edistävän taidepoliittisia vaikutusmahdollisuuksia ja taiteidenvälisyyttä.

Pidätkö tarpeellisena toimikuntien/lautakuntien puheenjohtajien tapaamisia?

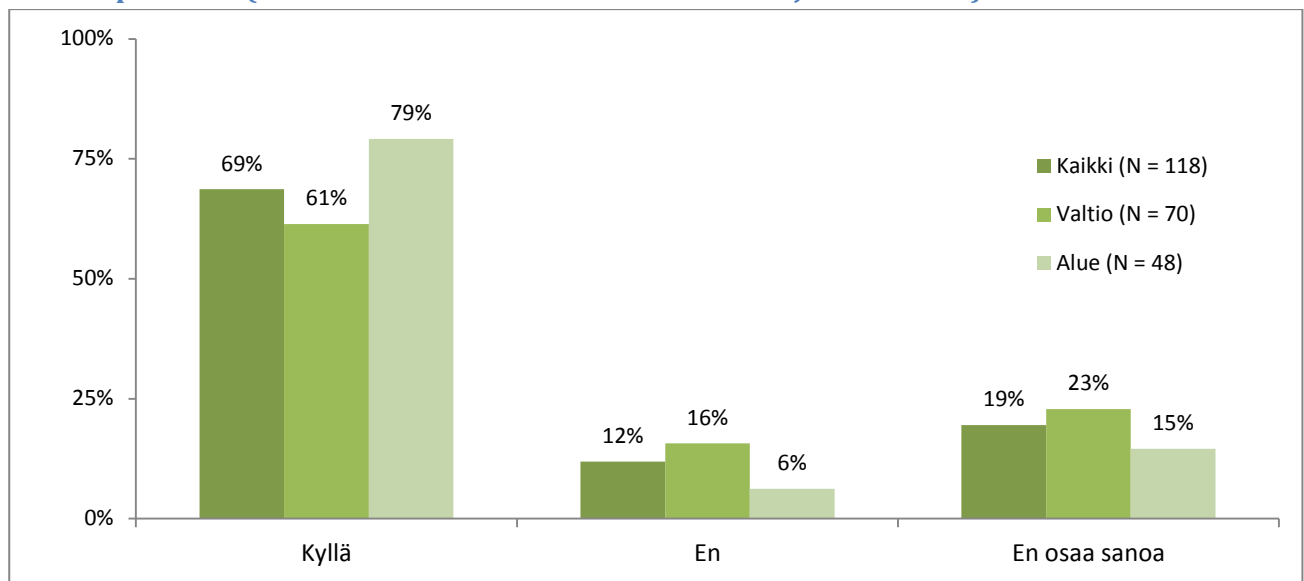
Enemmistö vastaajista piti tarpeellisena toimikuntien/lautakuntien puheenjohtajien välisiä tapaamisia, alueellisten toimikuntien jäsenistä jopa yli 80 prosenttia piti tapaamisia tarpeellisina (valtio 75 %). Muutama vastaaja viittasi tässä yhteydessä aikaisempaan taiteen keskustoimikuntaan, jota pidettiin toimivana rakenteena.

Pidätkö tarpeellisena valtion toimikuntien/lautakuntien ja läänintaiteilijoiden välisiä tapaamisia?

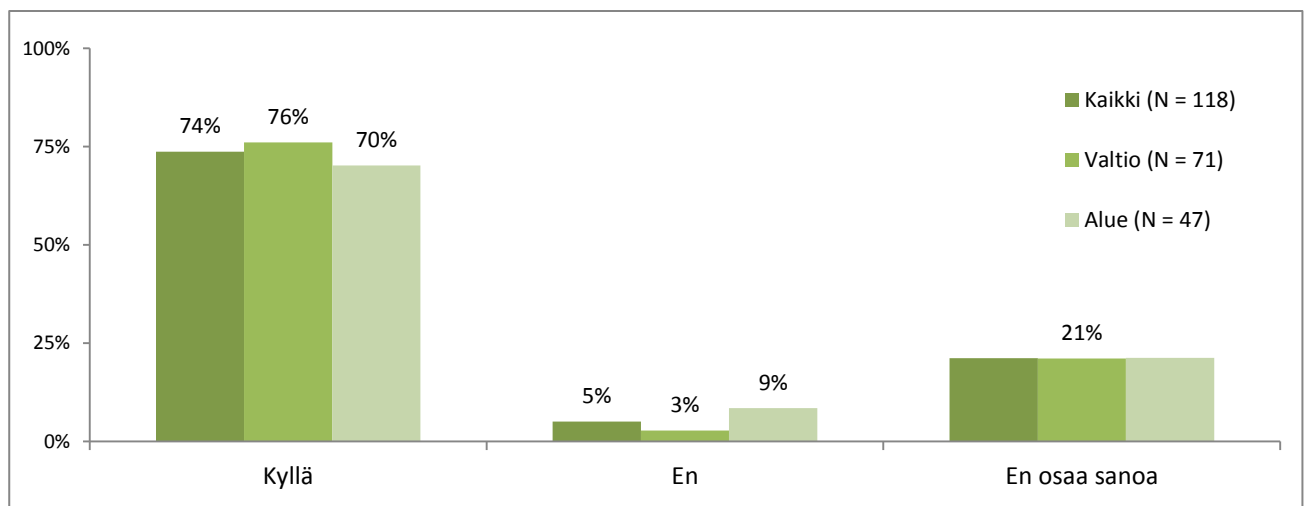
Enemmistö (72 %) piti tarpeellisena toimikuntien ja läänintaiteilijoiden välisiä tapaamisia ja alueellisten toimikuntien vastaajista tätä mieltä oli lähes 90 prosenttia. Tapaamisia ei kuitenkaan muutaman vastaajan mielestä tarvitse olla useammin kuin kerran vuodessa.

Pidätkö tarpeellisena valtion toimikuntien/lautakuntien ja alueellisten taidetoimikuntien yhteisiä tapaamisia (esim. valtion taidetoimikuntien vierailuja eri alueilla)?

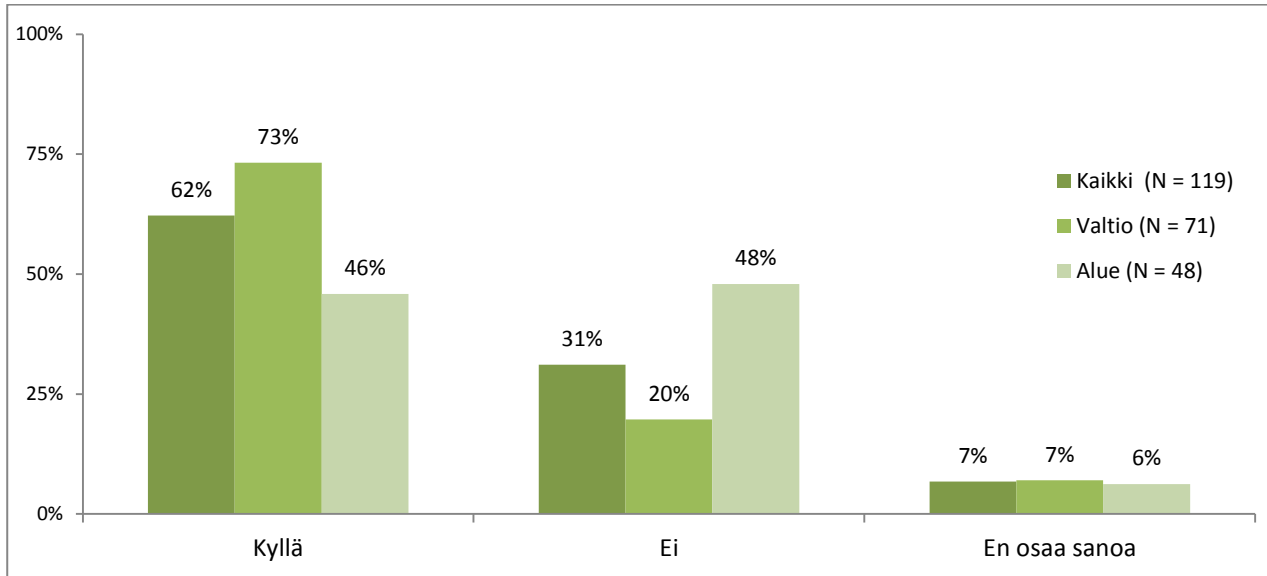
Niin ikään valtion ja alueellisten vertaisarviointielinten yhteisiä tapaamisia pidettiin tarpeellisina, alueelliset vastaajat korostivat tätä vielä valtakunnallisia enemmän. Valtion taidetoimikuntien/lautakuntien vastaajissa oli 16 prosenttia sellaisia, jotka eivät pidä tapaamisia tarpeellisina, alueellisissa vain muutama henkilö. Ne joiden mielestä tapaamiset eivät olleet tarpeen, perustelivat tätä lähinnä ajan puutteella.

Pidätkö tarpeellisena toimikuntien/lautakuntien ja Taideneuvoston välisiä yhteisiä tapaamisia?

Taideneuvoston ja toimikuntien/lautakuntien välisiä tapaamisia kannatettiin lähes yhtä laajasti kuin toimikuntien välisiäkin tapaamisia. Tosin melko suuri osuus (viidennes) ei osannut ottaa kantaa näiden tarpeellisuuteen.

Onko toimikunnallasi/lautakunnallasi ollut mahdollisuus pitää riittävästi kokouksia?

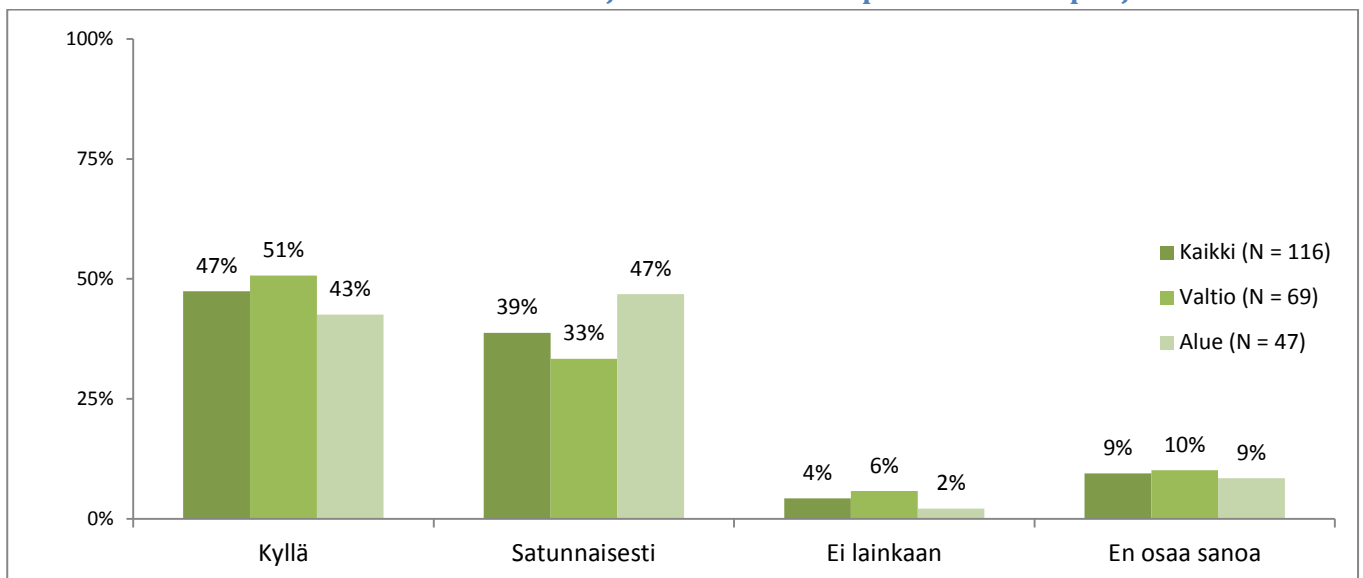

Vastaajien enemmistön mielestä kokouksia on ollut mahdollista pitää riittävästi, mutta ero valtion ja alueellisten toimikuntien välillä oli hyvin suuri. Alueellisten toimikuntien jäsenistä alle puolet piti kokouksien määrää riittävänä kun valtion toimikuntien/lautakuntien jäsenissä tällaisia vastaajia oli yli 70 prosenttia.

Avovastauksissa kaivattiin mahdollisuuksia pitää kokouksia, joissa käsiteltäisiin yleisempiä linjauksia, ei pelkästään päätettäisi apurahoista. Nykyisessä tilanteessa ei monen vastaajan mielestä muodostu toimikunnan yhteistä näkemystä kun keskustelulle ei ole aikaa. Kokousten määrän vähäisyyden/rajoittamisen syynä nähtiin Taiken taloudellinen tilanne.

Tiedontuotanto ja viestintä

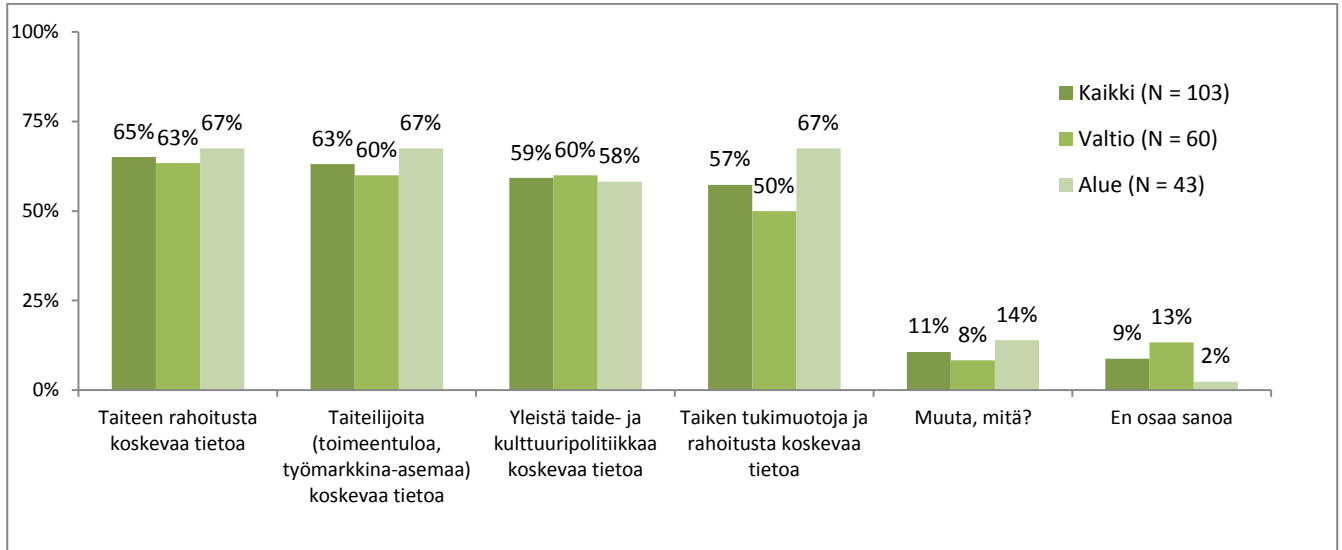
Tuottaako Taike mielestäsi riittävästi tietoa ja tausta-aineistoa päätöksenteon pohjaksi?

Noin puolet vastaajista – alueellisista hieman alle puolet – piti Taiken tuottamaa tietoa ja tausta-aineistoa riittävänä. Suuri osuus erityisesti alueellisten toimikuntien jäsenistä oli myös sellaisia, jotka pitivät tiedontuotantoa satunnaisena. Tiedontuotannolla ja tausta-aineistolla ymmärrettiin hyvin erityyppisiä asioita.

Kysymyksessä haettiin lähinnä tutkimustietoa tai muuta laajempaa taustoitusta, mutta kysymyksen muotoilu ei selvästikään ollut onnistunut. Osa oli käsittänyt tiedontuotannon lähinnä apurahahakemuksia koskevaiksi taustatiedoksi. Tästä syystä vastauksesta ei pysty vetämään kovinkaan selkeitä johtopäätöksiä.

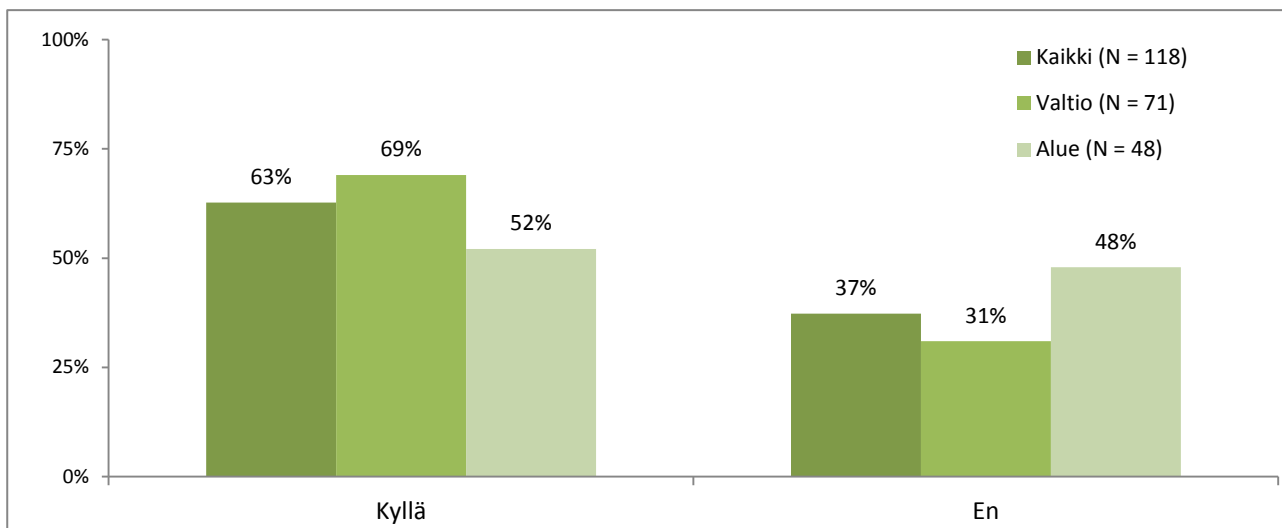
Millaista tietoa kaipaaisit?

*Prosenttien summa ei ole 100, sillä vastaajat saattoivat valita useita vaihtoehtoja

Erityisesti kaivattiin taiteen rahoitusta ja Taiken tukimuotoja koskevaa tietoa sekä kansainvälisiä vertailuja. Toisaalta muutamat olivat sitä mieltä, ettei toimikunnan jäsenen nykyinen tehtävä edellytä kulttuuripoliittiseen taustatietoon tutustumista. ”olemme vertaisarvioijia, emme kulttuuripoliittikan asiantuntijoita”, kirjoitti eräs vastaaja.

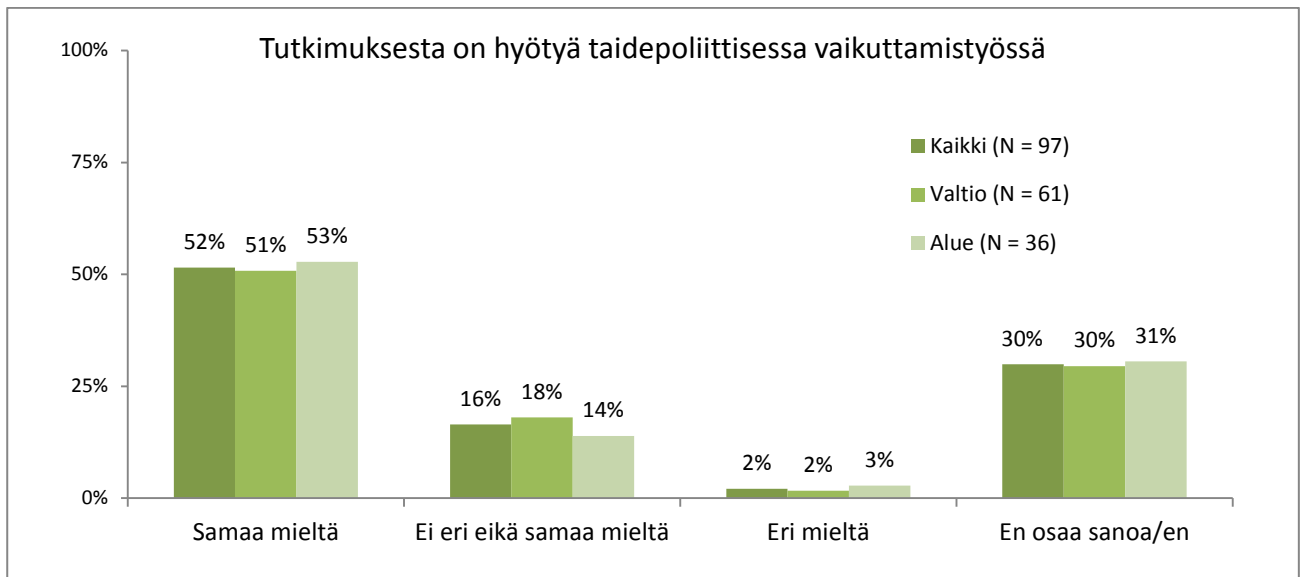
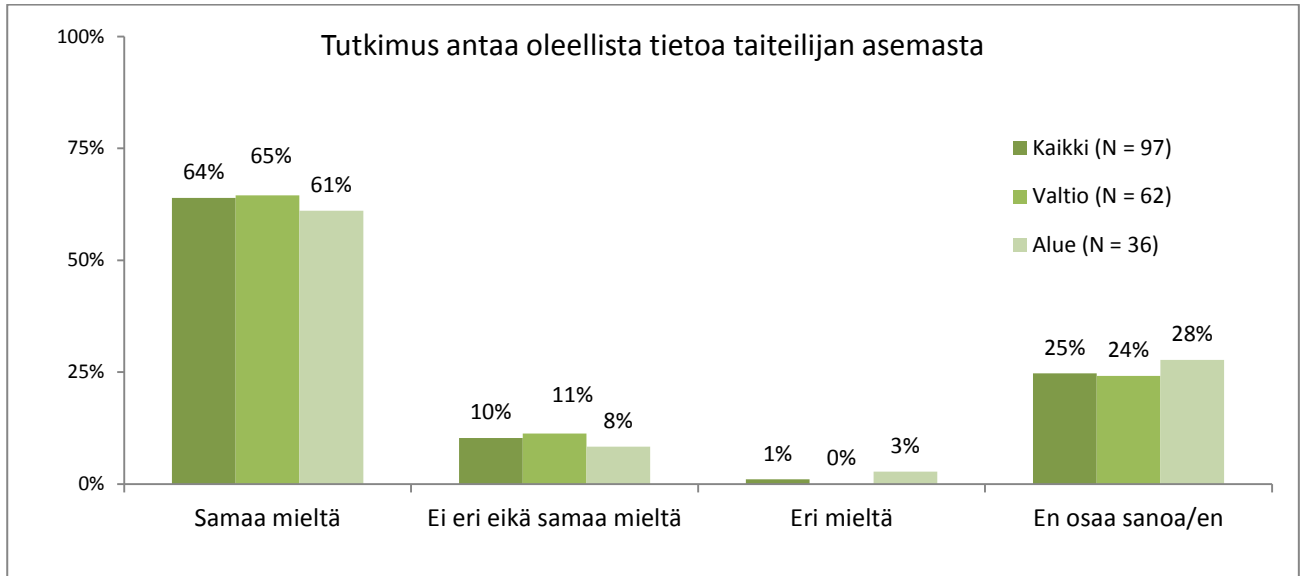
Oletko tutustunut kuluneena vuonna julkaistuun Taiken tutkimukseen taiteilijan asemasta?

Suurin osa toimikuntien jäsenistä oli tutustunut vuoden 2014 alussa julkaistuun tutkimukseen ”Taiteilijan asema 2010”¹¹. Alueellisten toimikuntien jäsenissä oli kuitenkin lähes puolet sellaisia, jotka eivät olleet tutustuneet tutkimukseen.

¹¹ www.taike.fi/julkaisut.

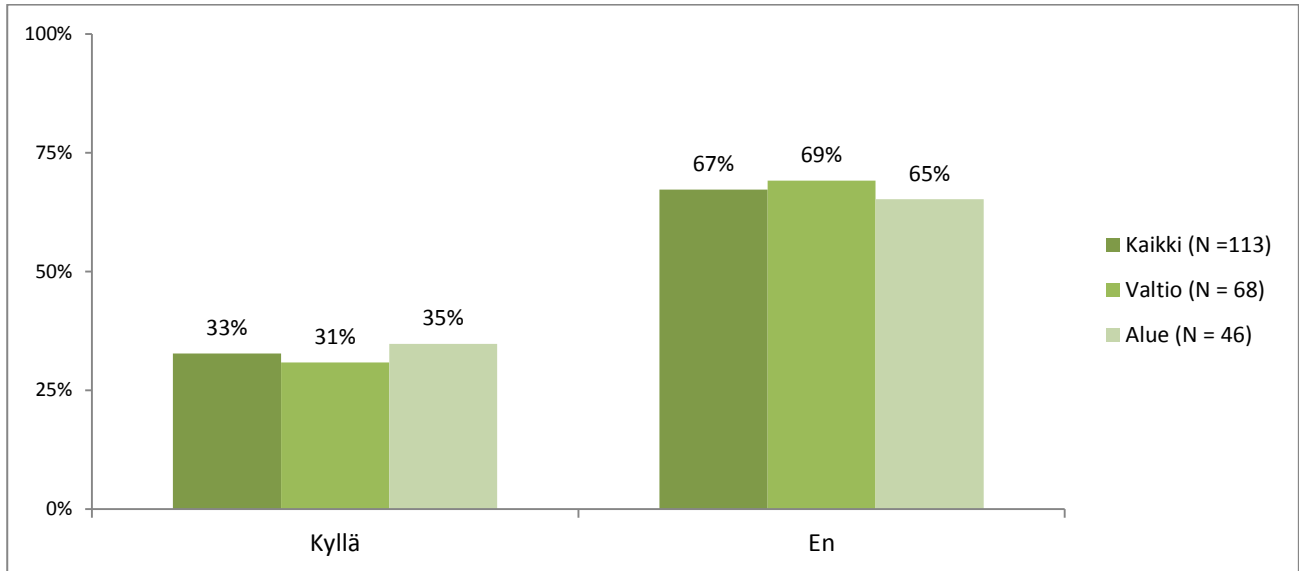
Kuinka arvioisit edellä mainittua tutkimusta?

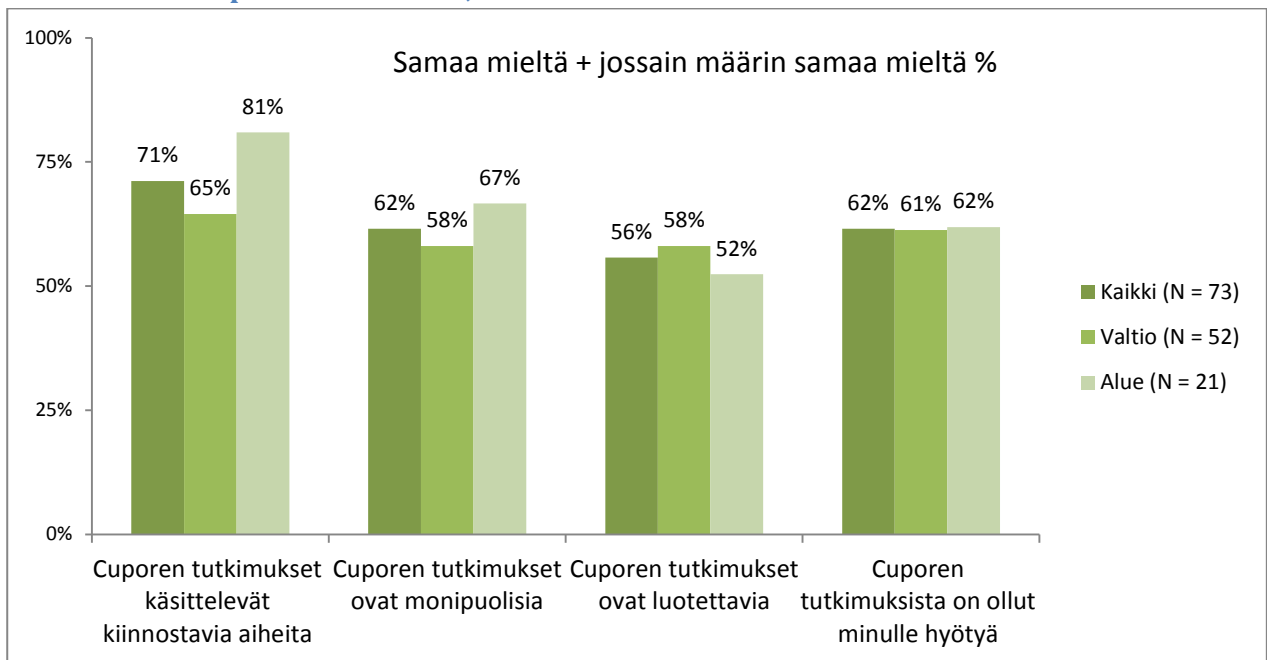
Enemmistö niistä, jotka tunsivat tutkimuksen, katsoi sen antavan olennaista tietoa taiteilijan asemasta. Noin puolet vastaajista oli sitä mieltä, että tutkimuksesta on hyötyä taidepoliittisessa vaikuttamistyössä. Näissäkin vastauksissa ”en osaa sanoa” -vaihtoehdon valinneiden osuus oli kohtuullisen korkea (yli neljännes tai lähes kolmannes).

Tunnetko Cuporen (Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö) tekemää tutkimusta?

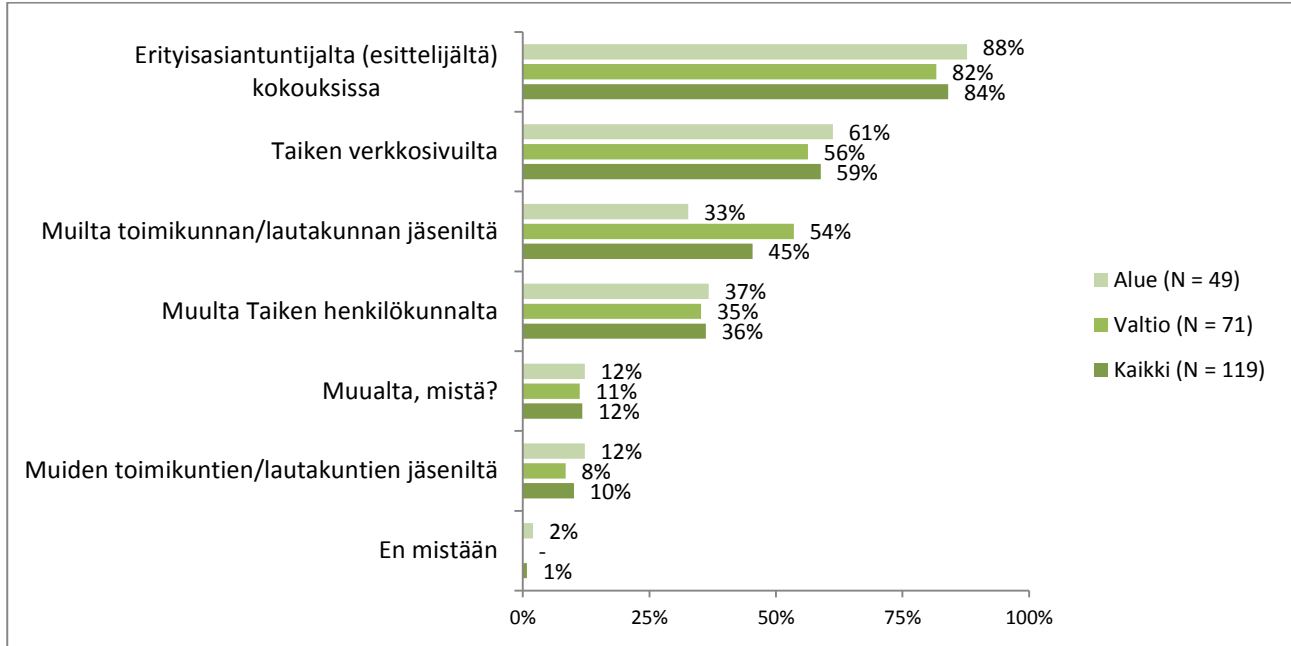
Mikäli tunnet Cuporen tutkimusta, miten arvioisit sitä?

Vastaajista melko pieni osa (kolmannes) tunsi Cuporen¹² tutkimusta. Niistä jotka ko. tutkimusta tunsivat, suurin osa piti tutkimuksia kiinnostavina, monipuolisina ja hyödyllisinä. Alueellisten toimikuntien vastaajissa oli hieman valtiota suurempi osuus tällaisia vastaajia.

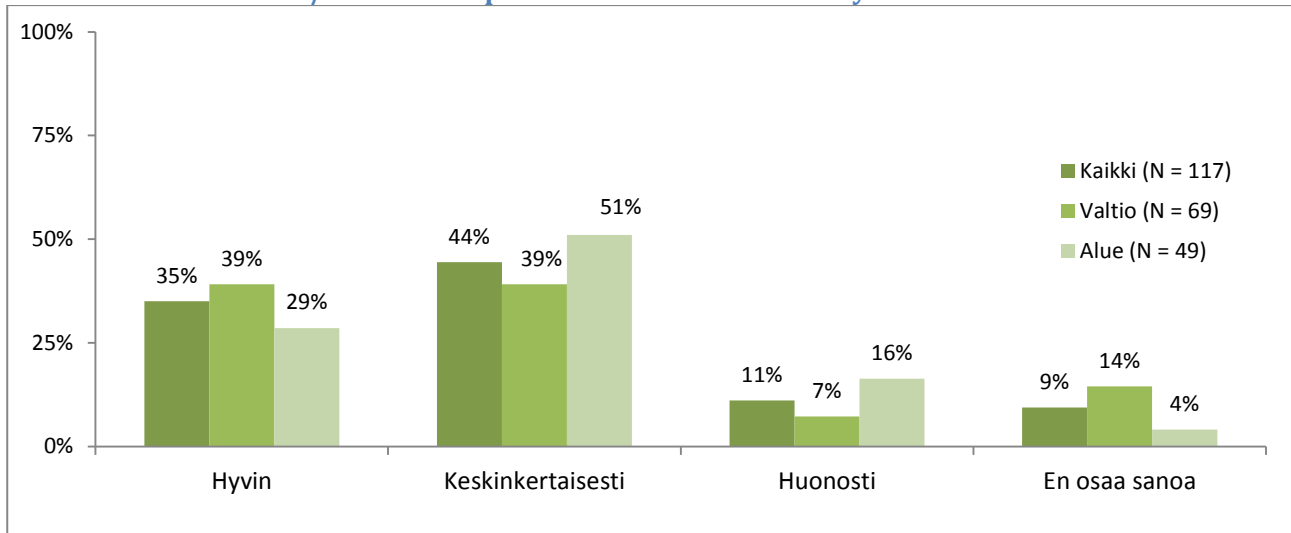
¹² Taiken perustamisen yhteydessä lakkautettiin taiteen keskuustoimikunnan tutkimusyksikkö ja tutkimusresurssit siirrettiin Cuporelle. Resurssien siirtoon liittyi velvoite yhteistyöstä Taiken kanssa. Yhteistyön muodoista ja sisällöistä on sovittu vuosien 2015 - 2016 osalta.

Mistä saat tietoa viraston toiminnasta (päätöksistä, tehtäväkuvista jne.)?

Merkittävin vertaisarvioijien tiedonlähde on erityisasiantuntija eli kokouksissa esittelijänä toimiva virkamies. Yli 80 prosenttia vastaajista kertoi saavansa tietoa viraston toiminnasta erityisasiantuntijalta. Verkkosivuilta sai tietoa yli puolet vastaajista ja muilta toimikunnan/lautakunnan jäseniltä hieman alle puolet (valtion vastaajista yli puolet). Valtion ja alueellisten toimikuntien välillä ei ollut suuria eroja muussa kuin toimikuntien jäsenten roolissa tiedonvälittäjinä. Alueellisten vastaajien mielestä muilla toimikunnan jäsenillä oli selvästi vähäisempi rooli.

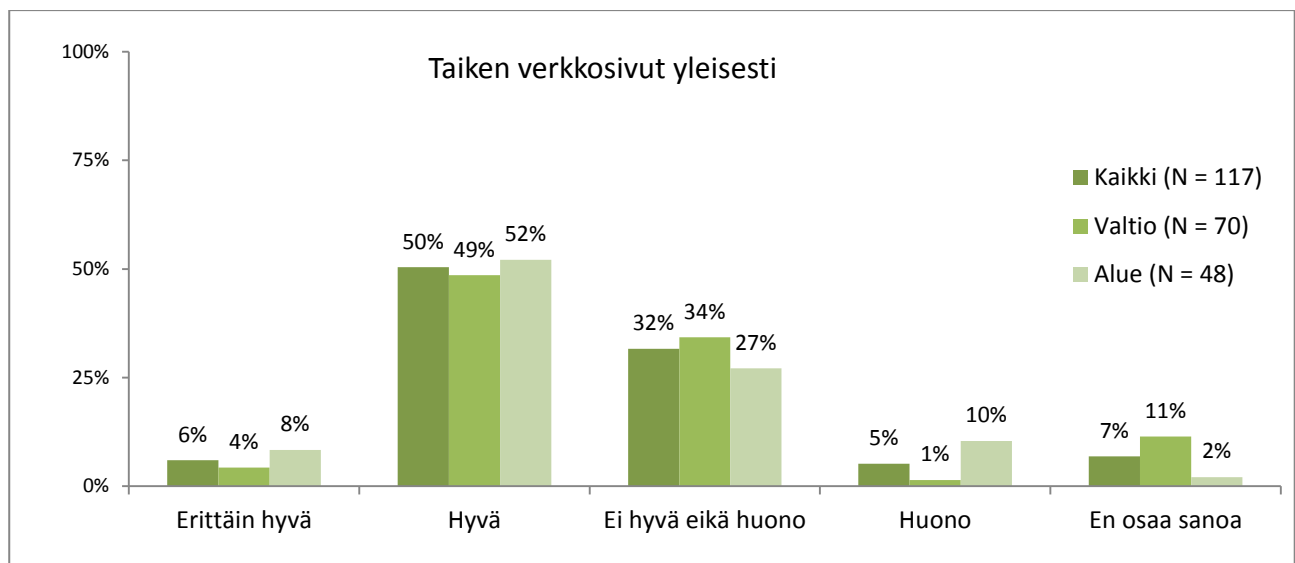
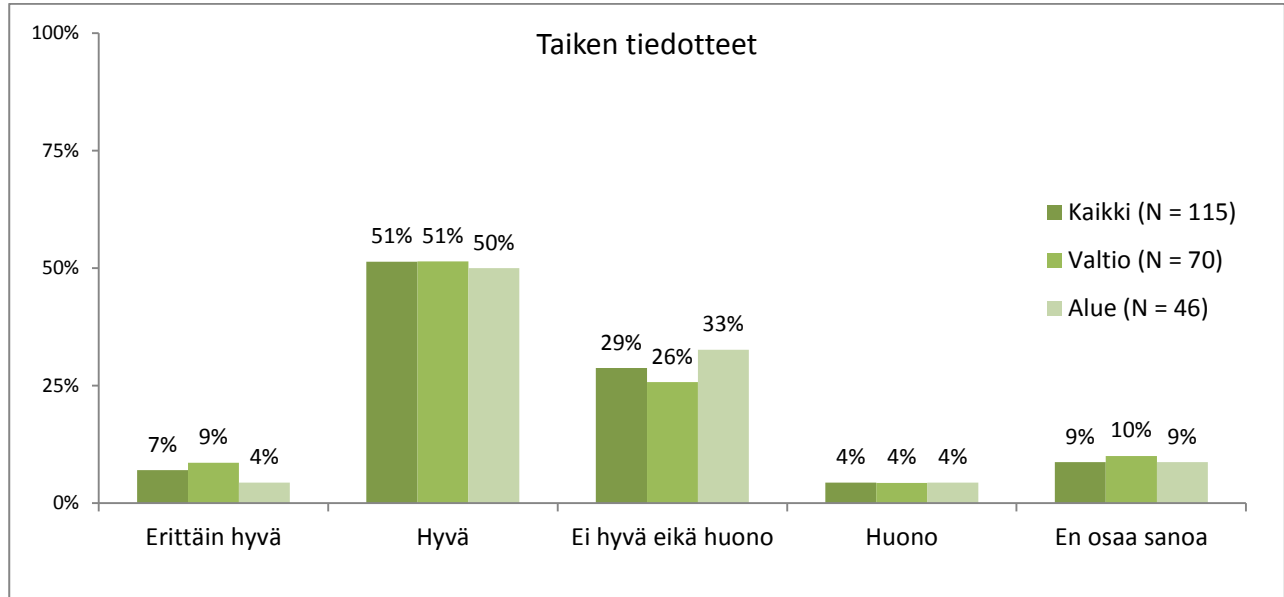
Miten Taiken viestintä/tiedotus on palvellut sinua toimikuntatyössäsi?

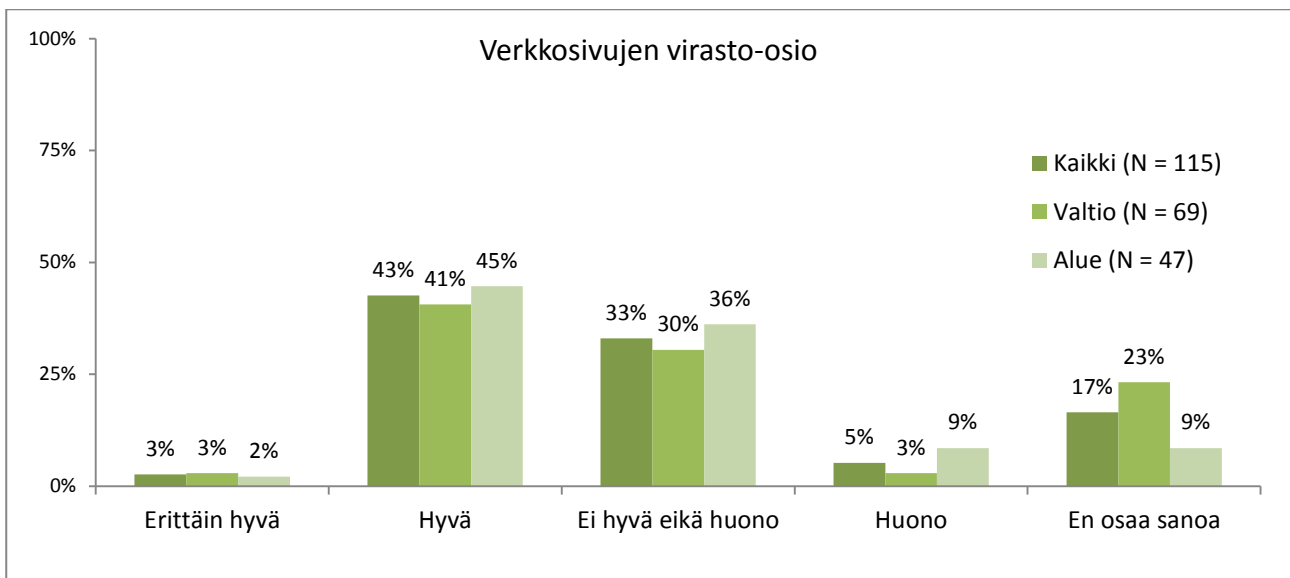
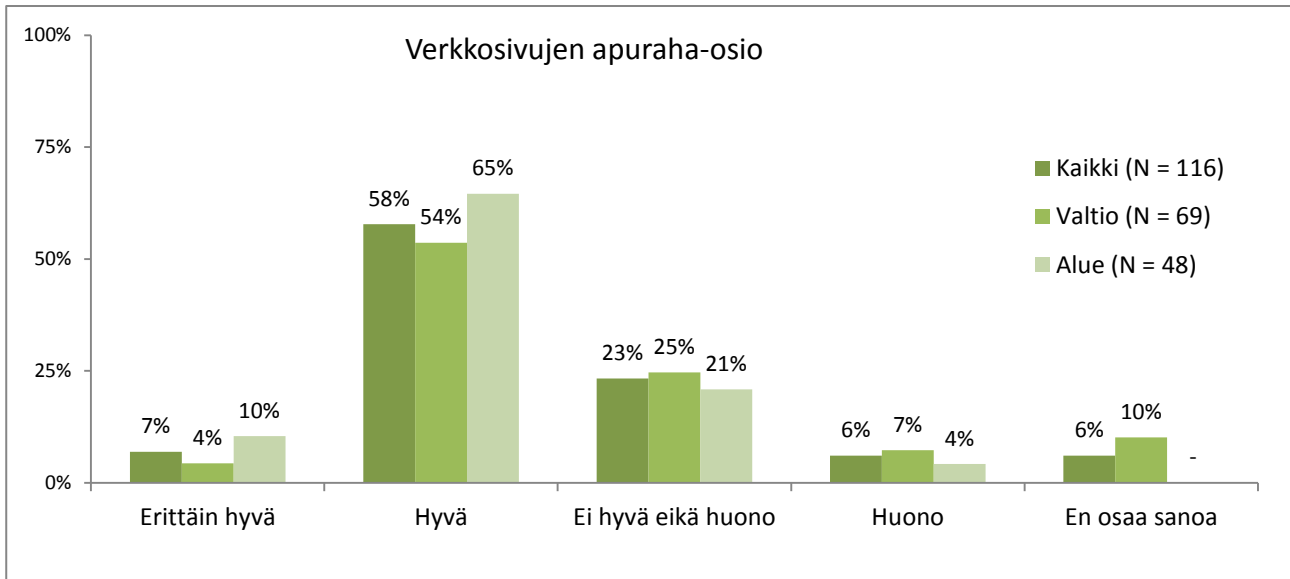

Eräät vastaajat tarkoittivat viestinnästä puhuessaan taustatietoa, jota toivovat apurahakokouksiin tai oman toimikunnan sisäistä viestintää. Tältä osin kysymyksen muotoilu ei ollut onnistunut ja olisi vaatinut selkeyttämistä.

Vastaajien enemmistö (79 %) katsoi, että Taiken viestintä on palvellut toimikuntatyötä joko hyvin tai keskinkertaisesti. Noin kymmenesosan mielestä tiedotus on palvellut huonosti toimikuntatyötä, näitä vastaajia oli hieman enemmän alueellisten toimikuntien jäsenissä.

Miten arvioisit seuraavia viestintään/tiedotukseen liittyviä asioita?

Yli puolet vastaajista (58 %) arvioi Taiken tiedotteet joko hyväksi tai erittäin hyväksi. Huonoina tiedotteita piti alle kymmenen vastaajaa. Alueellisten ja valtakunnallisten vastaajien välillä ei ollut suurta eroa.

Kaiken kaikkiaan 56 prosenttia vastaajista arvioi Taiken verkkosivuston joko hyväksi tai erittäin hyväksi. Alueellisten toimikuntien jäsenissä oli valtiota enemmän sellaisia, jotka arvioivat verkkosivut yleisesti huonoiksi mutta myös enemmän sellaisia, jotka arvioivat ne hyväksi tai erittäin hyväksi.

Myös verkkosivujen apuraha-osio arvioitiin yleisesti hyväksi tai erittäin hyväksi (molemmat yhteensä yli 60 %). Apurahojen verkkotiedottamisen osalta alueellisten toimikuntien jäsenet olivat hieman valtakunnallisia jäseniä tyytyväisempiä.

Viraston toimintaan liittyvät asiat eivät näyttäyty erityisen kiinnostavina, sillä erityisesti valtion taidetoimikuntien ja lautakuntien jäsenissä oli sellaisia, jotka valitsivat vaihtoehdon ”en osaa sanoa” (23 %) kysyttäessä arviota viraston toimintaa kuvaavista verkkosivuista. Tämä on ymmärrettävää, sillä kuten joku vastaaja totesikin, he ovat vertaisarvioijia, eikä viraston toiminta sinänsä kuulu heille.

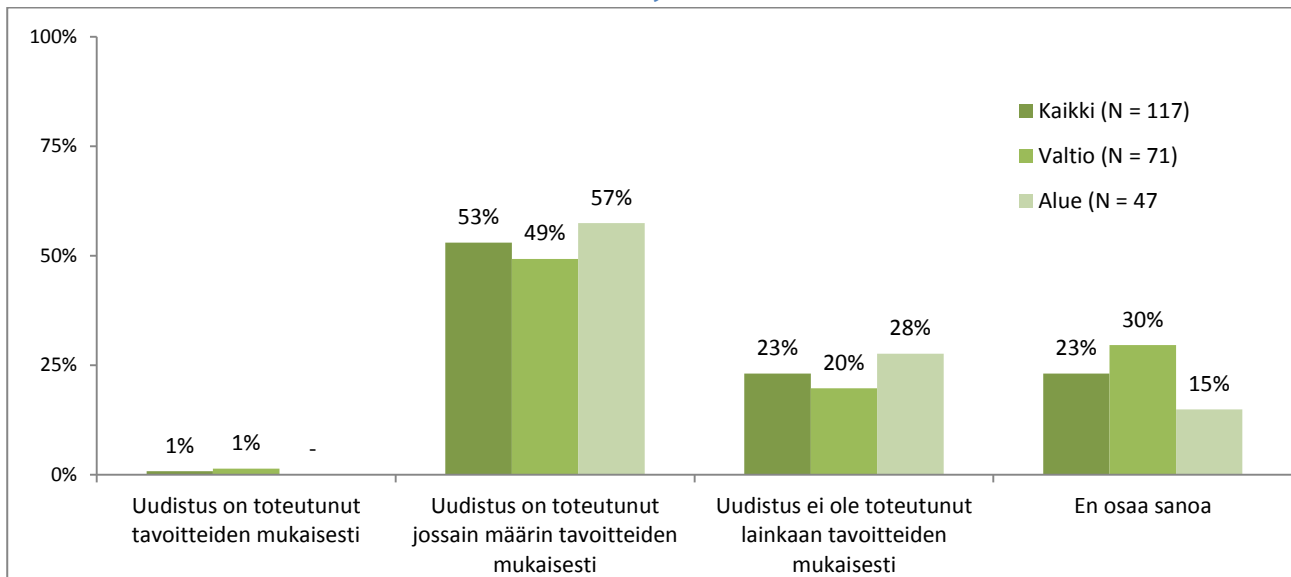
Taike-uudistus

Vuoden 2013 alussa valtion taidehallintoa uudistettiin siten, että taiteen keskustoimikunta (taidetoimikuntien hallintotoimisto) lakkautettiin ja tilalle perustettiin Taiteen edistämiskeskus –niminen virasto. Taike-uudistuksen tavoitteiksi asetettiin muun muassa:

- *uudistaa taidetoimikuntalaitoksen toimintaa ja rakennetta vastaamaan paremmin jo tapahtuneisiin ja tuleviin toimintaympäristön muutoksiin*
- *selkeyttää toimintaa erottamalla luottamuselimen arviointiin perustuvat ja keskuksen viranomais-tehtävät toisistaan*
- *vahvistaa taiteen autonomista asemaa*
- *selkeyttää valtionavustus- ja apurahapäätöksentekoa*
- *lisätä päätöksenteon avoimuutta (valituskiellosta luopuminen)*

(lähde: <http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2012/20120052.pdf>)

Miten arvioisit Taike-uudistusta edellä mainittujen tavoitteiden kannalta?

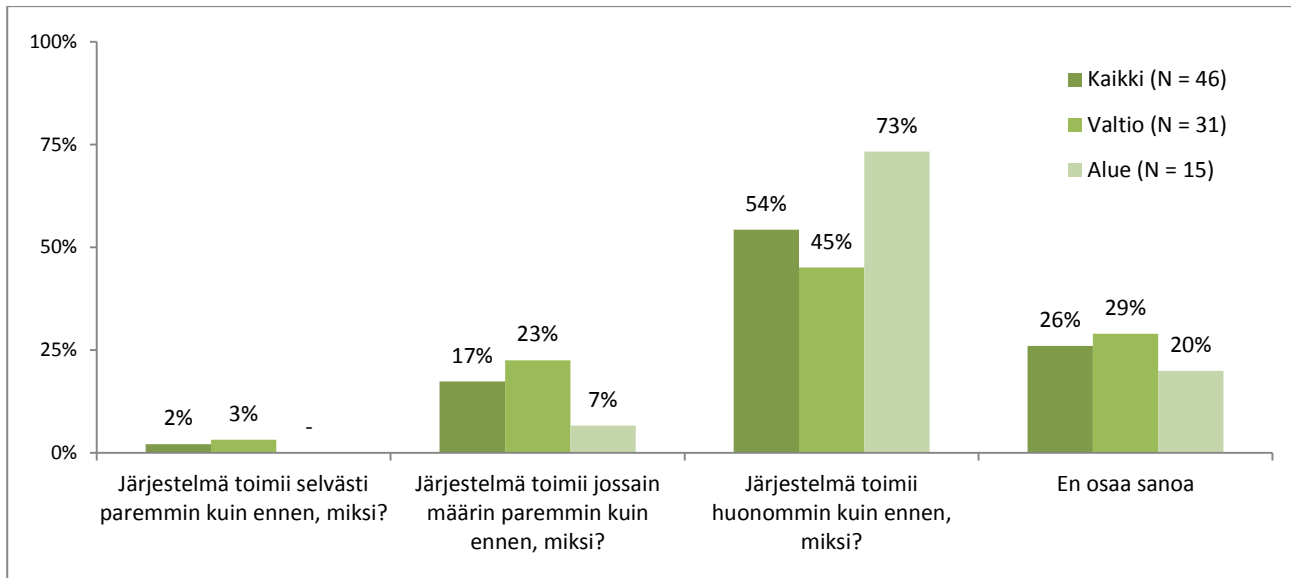

Noin puolet vastaajista oli sitä mieltä, että TaikE uudistus on toteutunut jossain määrin tavoitteidensa mukaisesti. Ainoastaan yksi vastaaja katsoi tavoitteiden toteutuneen täysin. Viidennes valtion taidetoimikuntien/lautakuntien jäsenistä ja runsas neljännes alueellisten taidetoimikuntien jäsenistä oli sitä mieltä, että uudistus ei ole toteutunut lainkaan sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Melko paljon oli varsinkin valtion toimikuntien/lautakuntien vastaajissa (30 %) sellaisia, jotka eivät osanneet ottaa asiaan kantaa.

Avovastauksissa nostettiin esiin erityisesti alueellisten taidetoimikuntien asema, avoimuuden puute ja uuden organisaation sekavuus. Toisaalta oli myös vastaajia, joiden mielestä käytännön toimikuntatyössä juuri mikään ei ole muuttunut. Ne toimikuntien jäsenet, jotka eivät olleet mukana taiteen keskustoimikunnan aikana, eivät välttämättä pystyneet arvioimaan tapahtunutta muutosta. Muutama vastaaja oli käsittänyt TaikE-uudistuksella syksyllä 2014 tehdyn päätöksen uusista taidetoimikunnista (kaudelle 2015 – 16).¹³

¹³ <http://www.taikE.fi/fi/uutinen/-/news/443390>: Taideneuvosto päätti valtion taidetoimikuntien toimialat ja nimet – ehdokasasettelu käynnistyy.

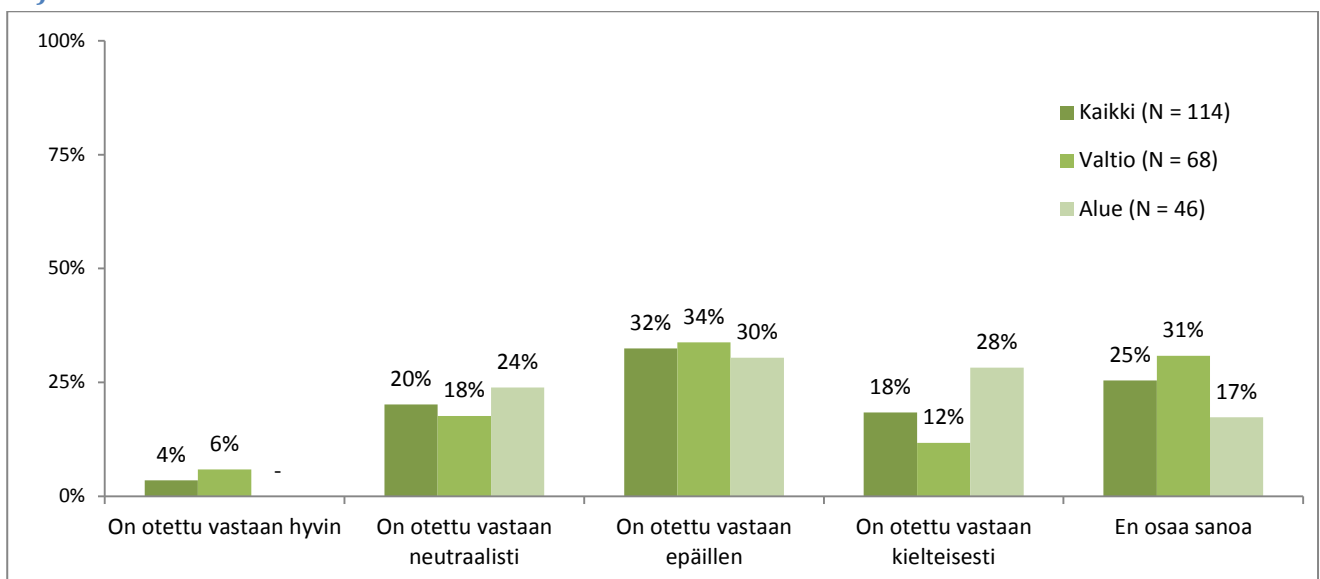
Jos olet ollut mukana toimikunnassa/lautakunnassa jo ennen Taike-kautta, miten arvioisit uudistuksen jälkeistä aikaa?*

* Laskelmissa ovat mukana vain ne, jotka ovat olleet mukana aiemmin toimikunnassa/lautakunnassa.

Yli puolet (54 %) vastaajista on sitä mieltä, että järjestelmä toimii huonommin kuin ennen. Erityisesti alueellisten taidetoimikuntien vastaajat (73 %) olivat tätä mieltä, eikä heistä kukaan ollut sitä mieltä, että järjestelmä toimii paremmin. Valtion taidetoimikuntien jäsenissä oli niin ikään suuri osuus niitä, joiden mielestä järjestelmä toimii huonommin, mutta kuitenkin vain alle puolet. Jossain määrin paremmin sen katsoi toimivan lähes neljännes valtion taidetoimikuntien jäsenistä. Vaihtoehdon 'en osaa sanoa' oli valinnut suuri joukko ja osa kommentoi, että on liian aikaista arvioida uudistuksen toimivuutta.

Miten Taike-uudistus on arvioitu mukaan otettu vastaan kentällä (so. taiteilijoiden keskuudessa)?

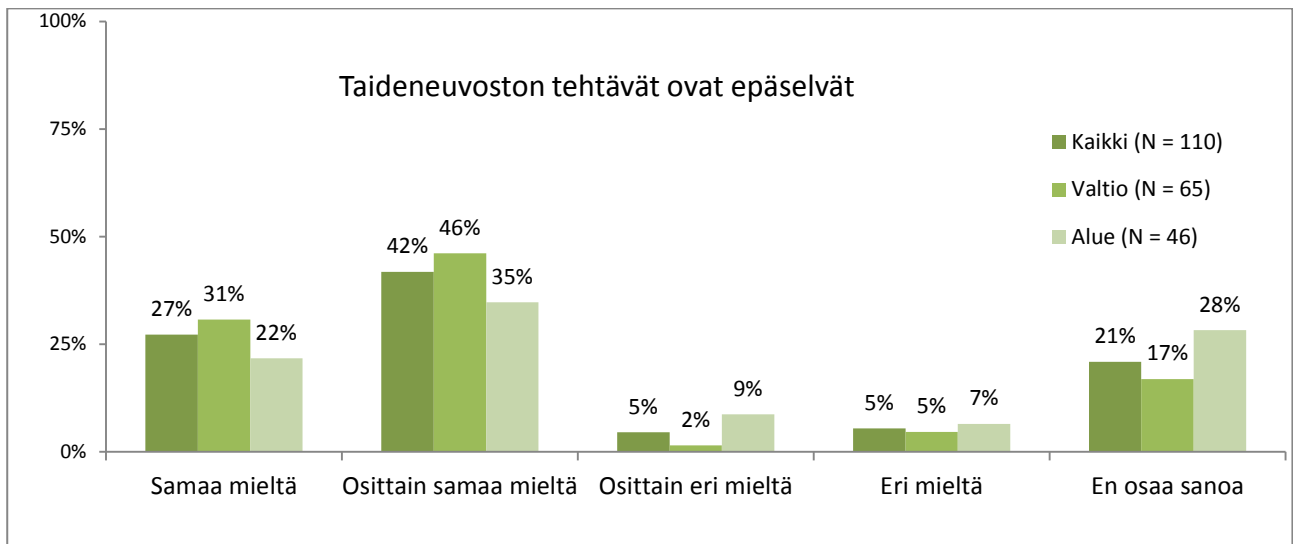
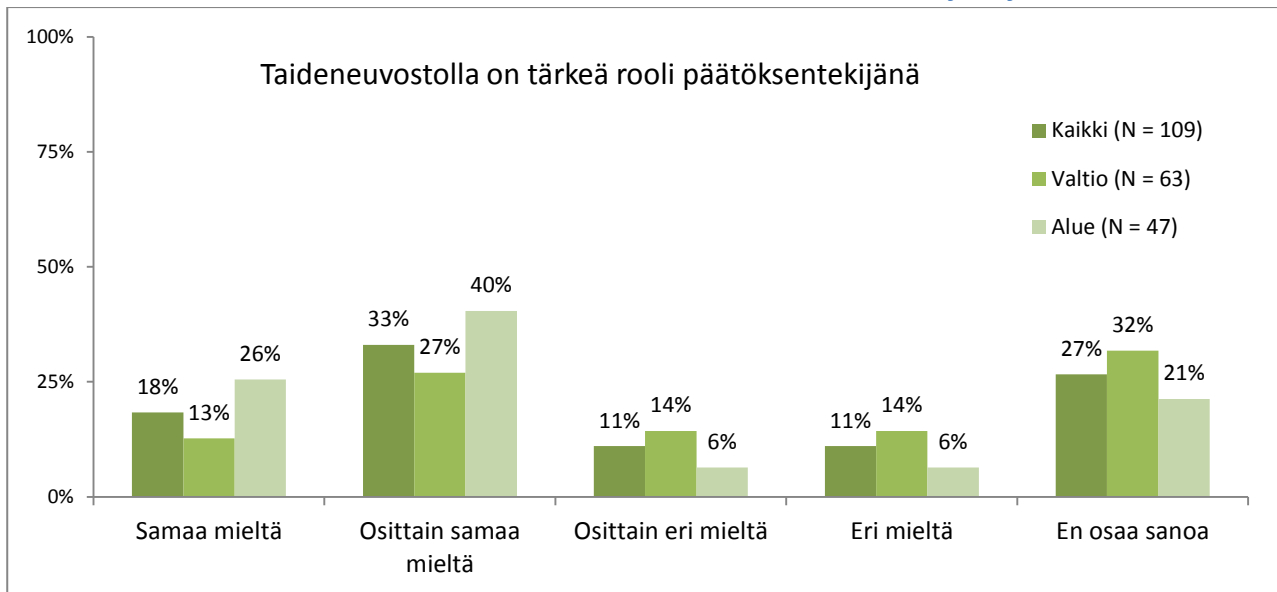

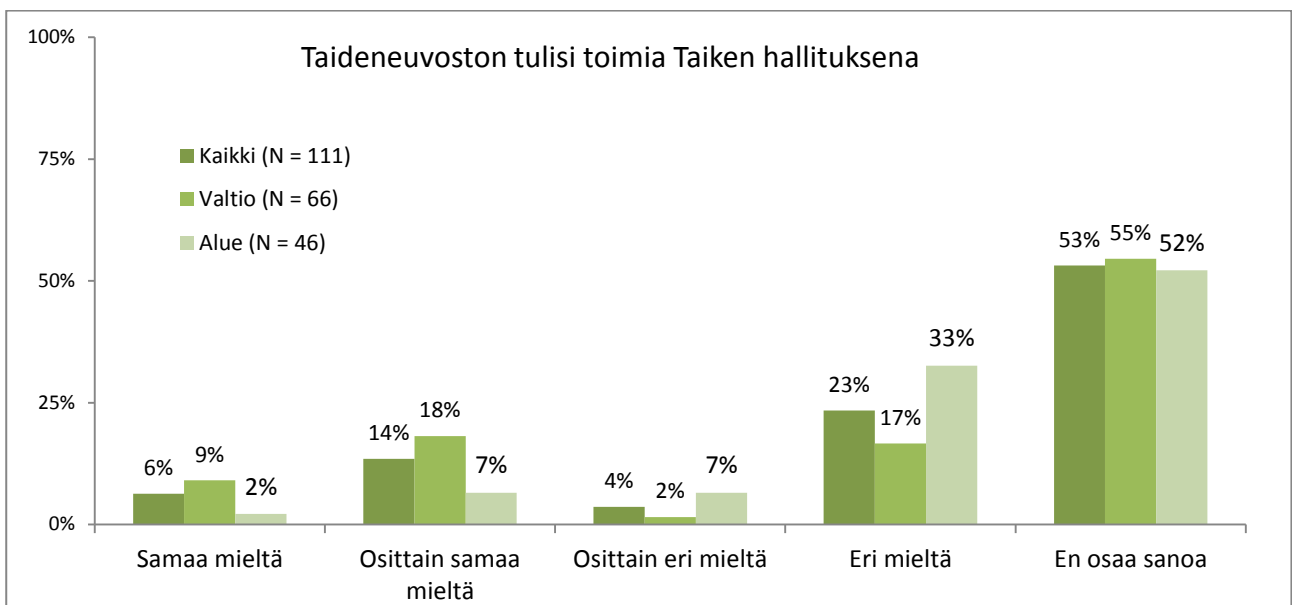
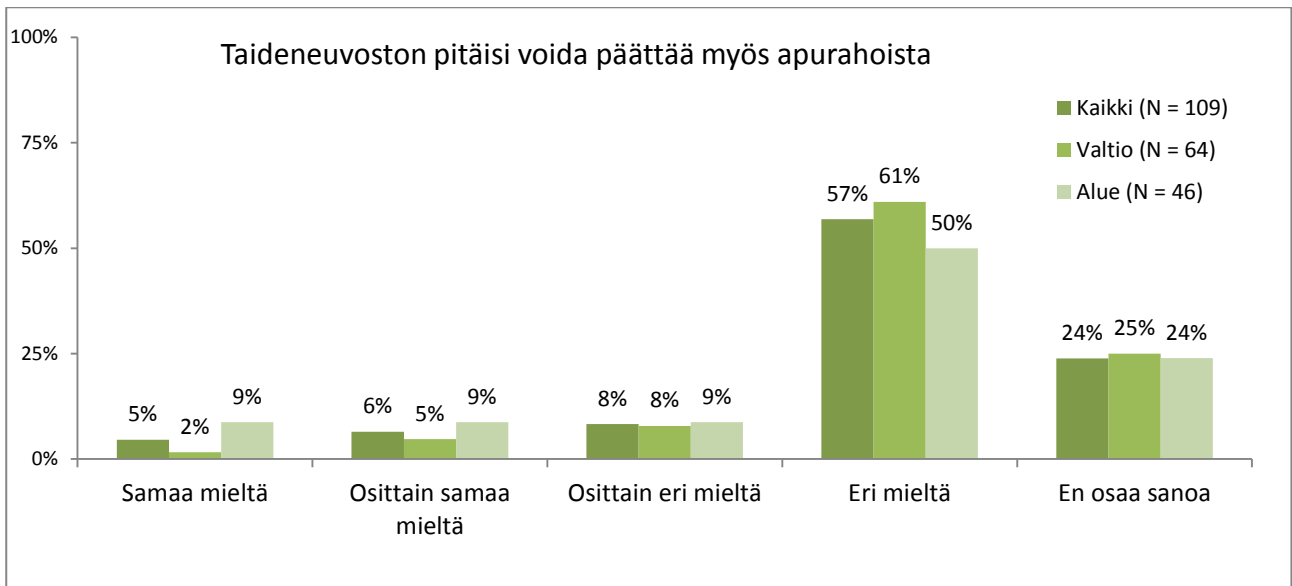
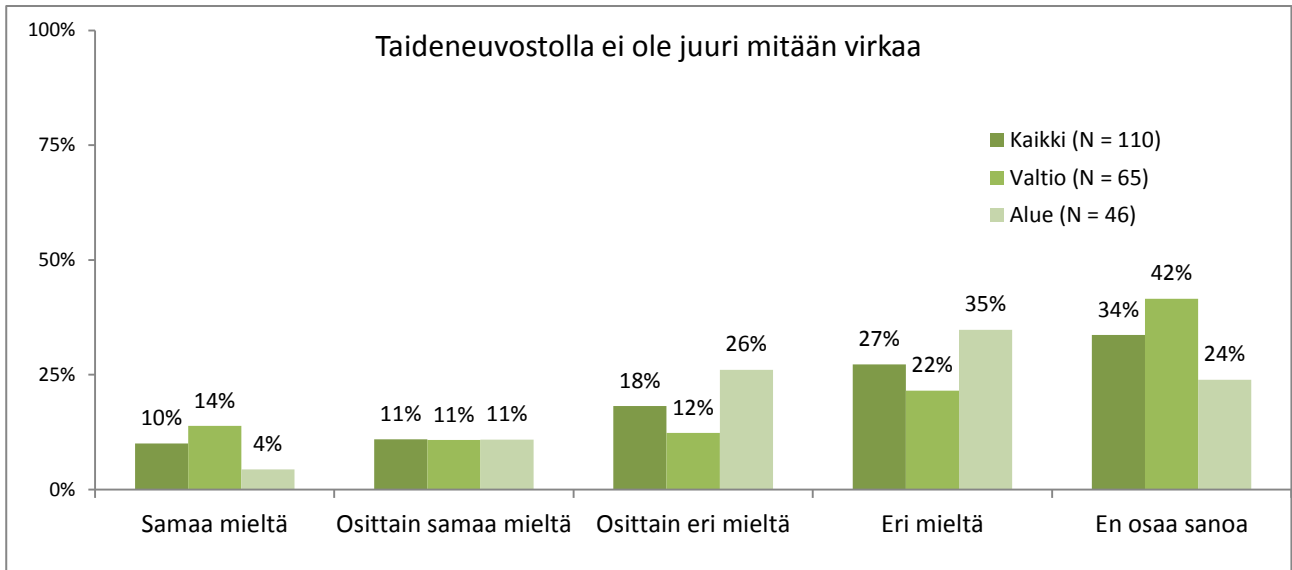
Vastaajat arvioivat, että Taike-uudistus on otettu kentällä vastaan epäillen tai kielteisesti. Jommankumman vaihtoehdon on valinnut puolet kaikista vastaajista ja alueellisten taidetoimikuntien vastaajista yli puolet. Viidennes vastaajista arvioi uudistukseen suhtauduttavan kentällä neutraalisti. Myös sellaisia, jotka eivät

osaa ottaa kantaa on tämän kysymyksen kohdalla paljon, valtion taidetoimikuntien/lautakuntien vastaajissa lähes kolmannes. Alueellisten toimikuntien vastaajissa ei ole ketään sellaista, jonka mielestä uudistus olisi otettu kentällä vastaan hyvin.

Taideneuvoston rooliin ja tehtäviin kiinnitettiin huomiota useissa vastauksissa, mutta varsinaisesti asiaa kartoitettiin kysymällä vastaajilta kuinka samaa tai eri mieltä he olivat tietyistä taideneuvostoa koskevista väittämistä.

Millaisena näet Taideneuvoston aseman Taiteen edistämiskeskuksen yhteydessä?

Samaa mieltä tai osittain samaa mieltä väittämän ”taideneuvostolla on tärkeä rooli päätöksentekijänä” kanssa oli valtion taidetoimikuntien/lautakuntien jäsenistä noin 40 prosenttia kun vastaava osuus alueellisia toimikuntia edustavilla oli 66 prosenttia. Alueellisten taidetoimikuntien vastaajat näkevät siis taideneuvoston roolin päätöksentekijänä huomattavasti tärkeämpänä kuin valtakunnalliset toimikunnat/lautakunnat. Niiden osuus, jotka ”eivät osaa sanoa” oli hyvin suuri, valtion toimikuntien vastaajista noin kolmannes.

Väittämän ”taideneuvoston tehtävät ovat epäselvät” kanssa oli samaa tai osittain samaa mieltä kaikkiaan 69 prosenttia vastaajista. Valtion taidetoimikuntien vastaajista osuus oli peräti 77 prosenttia (alueelliset 57 %). Eri mieltä väittämän kanssa oli alle kymmenen vastaajaa. Tässäkin tapauksessa epätietoisten (”en osaa sanoa”) osuus oli suuri, erityisesti alueellisten vastaajien kohdalla (yli neljännes).

Huolimatta siitä, että tehtävät ja merkittävyys nähdään jossain määrin epäselvinä, eivät vastaajat kuitenkaan yhtyneet siihen väittämään, ettei taideneuvostolla olisi mitään virkaa. Tämän väittämän kanssa oli samaa tai osittain samaa mieltä noin viidennes, alueellista vastaajista vain 15 prosenttia. Suurimmat osuudet tämän kysymyksen kohdalla olivat ”en osaa sanoa” – vaihtoehdossa.

Vastaajien enemmistö ei toivo taideneuvoston päätösvalan ulottamista apurahoihin, sillä tämän väittämän kanssa samaa tai osittain samaa mieltä oli vain runsas kymmenesosa vastaajista (alueellisista 18 %).

Kaikkein epätietoisimpia vastaajat olivat väittämän ”taideneuvoston tulisi toimia Taiken hallituksena” kohdalla, sillä yli puolet valitsi tässä kohtaa vaihtoehdon ”en osaa sanoa”. Erityisesti alueellisissa vastaajissa oli paljon myös niitä, jotka olivat väittämän kanssa eri mieltä (kaikkiaan 40 %). Asiaa kannatti joko sellaisenaan tai osittain viidennes kaikista vastaajista, valtion taidetoimikuntien jäsenistä selvästi useampi (yli neljännes) kuin alueellisten (alle kymmenesosa).

Miten Taiteen edistämiskeskusta voisi mielestäsi jatkossa kehittää?

Kaikkiaan vajaat 60 vastaajaa vastasi avokysymykseen, joka koski Taiteen edistämiskeskuksen kehittämistä jatkossa. Kehittämisehdotukset koskivat muun muassa viraston julkisen kuvan vahvistamista, alueellisten taidetoimikuntien aseman parantamista ja byrokratian vähentämistä.

Mitä muuta haluat sanoa toimikunta/lautakunta-kaudestaasi?

Kyselyn lopuksi vastaajilla oli ”vapaa sana” toimikunta-kaudesta. Kaikkiaan 60 vastaajaa (50 %) oli kommentoinut kauttaan vertaisarvioijana. Avovastauksissa tuotiin esille sekä kauden myönteisiä että kielteisiä puolia. Myönteisenä pidettiin useimmiten yhteistyötä muiden jäsenten sekä Taiken virkamiesten kanssa. Niin ikään moni piti kokemusta ylipäänsä antoisana ja mielenkiintoisena. Negatiivista palautetta annettiin muun muassa palkkioiden pienuudesta suhteessa työmäärään, alueellisen tasa-arvon puuttumisesta ja asiantuntijuuden liian vähäisestä käyttämisestä.